

**پایش امنیت سرمایه‌گذاری
به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری
۱۲. پاییز ۱۳۹۹**

معاونت مطالعات اقتصادی

کد موضوعی: ۲۲۰
شماره مسلسل: ۱۷۵۷۸
تیرماه ۱۴۰۰

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	خلاصه مدیریتی.....
۳.....	تحلیل مختصر وضعیت اقتصاد ایران در پاییز ۱۳۹۹.....
۵.....	۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری.....
۵.....	۱-۱. نماگرها و مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری.....
۷.....	۱-۲. پرسشنامه و مقررات پیمایش.....
۸.....	۱-۳. جامعه و انتخاب نمونه.....
۱۱.....	۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری.....
۱۱.....	۱-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری.....
۱۵.....	- امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها.....
۱۸.....	۲-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی.....
۲۲.....	- امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک استان‌ها.....
۲۵.....	- ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها.....
۲۷.....	- امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری.....
۲۸.....	- ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در پاییز ۱۳۹۹.....
۳۰.....	۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری.....
۳۱.....	۳-۱. بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استانی.....
۳۱.....	نماگر «عملکرد دولت».....
۳۳.....	نماگر «ثبات اقتصاد کلان».....
۳۴.....	نماگر «شفافیت و سلامت اداری».....
۳۶.....	نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت».....
۳۷.....	نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی».....
۳۸.....	نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی».....
۳۹.....	نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض».....
۴۱.....	۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران.....
۴۵.....	نتیجه‌گیری و پیشنهادها.....
۴۹.....	پیوست - تحلیل آماری پرسشنامه‌های پُر شده.....
۵۳.....	منابع و مأخذ.....

پایش امنیت سرمایه‌گذاری
به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری
۱۲. پاییز ۱۳۹۹

خلاصه مدیریتی

گزارش حاضر، دوازدهمین سنجش پی‌درپی و فصلی «شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» است. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی ۷۷۱۲ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده است که وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز سال ۱۳۹۹ را با ۳۸ مؤلفه، ۷ نماگر به تفکیک ۳۱ استان و ۹ حوزه کسب‌وکار نشان می‌دهد.

شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود، در پاییز ۱۳۹۹ کمیت ۶/۳۷ از ۱۰ (۱۰ بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل از آن (تابستان ۱۳۹۹)، ۶/۴۶ و در پاییز سال قبل (۱۳۹۸)، کمیت ۶/۱۲ محاسبه شده بود که نشان می‌دهد ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۳۹۹ نسبت به فصل قبل از آن، قدری مناسب‌تر (بهتر) و نسبت به فصل مشابه سال قبل، بدتر ارزیابی شده است. براساس ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش، در پاییز ۱۳۹۹ نامناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری ارزیابی شده به ترتیب عبارت بوده‌اند از:

۱. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۷۲ از ۱۰ و ۱۰ بدترین وضعیت)

۲. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۴۱)

۳. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۴۰)

مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی پاییز ۱۳۹۹ نیز به این ترتیب بوده‌اند:

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) (۴/۴۸)

۲. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۵)

۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۸۲)

شایان ذکر است براساس ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در پیمایش تابستان ۱۳۹۹

نامناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری ارزیابی شده به ترتیب عبارت بوده است از:

۱. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۶۸ از ۱۰ و ۱۰ بدترین وضعیت)

۲. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۵۷)

۳. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۳۴)

و مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی تابستان ۱۳۹۹ نیز به این ترتیب بوده‌اند:

۱. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۶۴)

۲. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) (۴/۷۴)

۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۹۸)

با توجه به بررسی‌های به‌عمل آمده ملاحظه می‌شود که نامناسب‌ترین مؤلفه امنیت سرمایه‌گذاری که فعالان اقتصادی را بیش از همه آزار می‌دهد در این مطالعه نیز مانند دوره‌های گذشته، «عمل مسئولان به وعده‌های داده شده» بوده است که عمل نکردن مسئولان به وعده‌هایشان، در منصرف کردن سرمایه‌گذاران از سرمایه‌گذاری در ایران (در میان ۳۸ مؤلفه موجود) بیشترین تأثیر را داشته است. براساس یافته‌های داده‌های پیمایشی این گزارش (بدون احتساب داده‌های آماری)، در پاییز ۱۳۹۹، فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش از استان‌های البرز، تهران و لرستان، نامناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های خراسان جنوبی، گلستان و آذربایجان غربی مناسب‌ترین ارزیابی را از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند. اما پس از تلفیق داده‌های آماری و یافته‌های پیمایشی در این پژوهش، استان‌های تهران، البرز و کهگیلویه و بویراحمد نامناسب‌ترین و استان‌های خراسان جنوبی، آذربایجان غربی و گلستان مناسب‌ترین وضعیت را از نظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۳۹۹ کسب کرده‌اند. براساس نتایج این مطالعه، در پاییز ۱۳۹۹، از بین ۹ حوزه فعالیت اقتصادی مورد سنجش در این پایش، فعالان اقتصادی در حوزه (زراعت، باغداری و جنگلداری) مناسب‌ترین ارزیابی را نسبت به سایر حوزه‌ها و فعالان اقتصادی در حوزه ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی) نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان همه حوزه‌ها از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند.

گزارش حاضر، دوازدهمین گزارش فصلی سنجش «امنیت سرمایه‌گذاری» در ایران است و انتظار می‌رود انتشار این گزارش‌ها توجه و حساسیت مسئولان کشور به این عامل کلیدی، اما مغفول در سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی را در سیاست‌گذاری اقتصاد ایران جلب کند و به ترویج گفتمان امنیت سرمایه‌گذاری، قانونگذاری بهتر، رعایت قانون، احترام بیشتر به حقوق مالکیت و نیز بهبود عینی و واقعی امنیت اقتصادی و فضای سرمایه‌گذاری در ایران کمک کند.

تحلیل مختصر وضعیت اقتصاد ایران در پاییز ۱۳۹۹

پاییز ۱۳۹۹ در شرایطی شروع شد که اقتصاد ایران تحت تأثیر کرونا و افت ناگهانی شاخص بورس بود. تحلیل روندهای کلان اقتصادی در پاییز ۱۳۹۹ به شرح زیر است:

– رشد اقتصادی: براساس اعلام مرکز آمار ایران آخرین شواهد از عملکرد اقتصاد در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۹، حاکی از رشد ۱/۲- درصدی محصول ناخالص داخلی با نفت و ۱- درصدی محصول ناخالص داخلی بدون نفت است. همچنین در ۹ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ رشته فعالیت‌های گروه کشاورزی ۳، گروه صنایع و معادن ۰/۸ و گروه خدمات ۳/۳- درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل، رشد داشته است؛ موارد مذکور نشان می‌دهد با تخلیه اثر تحریم‌ها و همچنین گذر از شوک اولیه شیوع ویروس کرونا اقتصاد در مسیر بازبایی قرار گرفته و براساس برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس، رشد اقتصادی سال ۱۳۹۹ مثبت ۰/۸ درصد خواهد بود. با این حال عملکرد ضعیف اقتصاد کشور در زمینه تشکیل سرمایه ثابت طی سال‌های دهه ۱۳۹۰ در کنار بی‌ثباتی اقتصادی و عدم انسجام سیاست‌های اتخاذ شده سبب شده تا در صورت تداوم وضعیت موجود برای سال‌های آتی دستیابی به رشد اقتصادی بالا (هدف برنامه ششم) دور از انتظار باشد.^۱

– اشتغال و بازار کار: بازار کار کشور در سال ۱۳۹۹ بیش از هر چیز متأثر از شیوع ویروس کرونا در کشور بوده است. نتایج طرح آمارگیری نیروی کار پاییز ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که در پاییز سال جاری نسبت به فصل مشابه سال قبل تحت تأثیر شیوع ویروس کرونا، جمعیت شاغل کشور حدود یک میلیون نفر کاهش یافته که بخش عمده این کاهش اشتغال (۷۲ درصد) در بخش خدمات رخ داده است. این در حالی است که در فصول بهار و تابستان ۱۳۹۹ به ترتیب ۱۴۹۹ و ۱۲۰۹ هزار نفر از تعداد شاغلین کاسته شده است.^۲

– تورم: تورم نقطه‌به‌نقطه پس از اوج‌گیری کم‌سابقه در سال ۱۳۹۷ تا بهار سال ۱۳۹۸ و کاهش قابل ملاحظه در سال ۱۳۹۸، از ابتدای سال ۱۳۹۹ مجدداً روند صعودی تندی به‌خود گرفت و مهر سال جاری با رشد ۷ درصدی و در آبان‌ماه با رشد ۵/۴ درصدی به اوج خود یعنی ۴۶/۴ درصد رسید. پس از آن با کاهش نسبتاً قابل توجه شتاب آن در آذر و دی در محدوده بین ۴۴ تا ۴۶ درصد باقی ماند. به‌طور کلی نحوه تأمین مالی کسری بودجه و تغییرات پایه پولی و نقدینگی، مهم‌ترین عامل بلندمدت و تغییرات نرخ ارز از مهم‌ترین عوامل کوتاه‌مدت اثرگذار بر نرخ تورم است. در کنار آن، تغییرات تورمی (که بیشتر از همه متأثر از قیمت ارز است) می‌تواند سرعت تبدیل نقدینگی ایجاد شده به تورم را تغییر دهد. اتفاقی که در حال حاضر رخ داده این است که انتظارات تورمی تا حد بسیار زیادی کاهش یافته، اما در کنار کاهش انتظارات تورمی، دو نکته بسیار مهم را نباید فراموش کرد: اول اینکه کاهش رخ داده

۱. براساس آمارهای حسابهای ملی مرکز آمار ایران.

۲. براساس آمار طرح آمارگیری نیروی کار پاییز ۱۳۹۹، مرکز آمار ایران

هنوز دارای قطعیت نیست و مردم و فعالان اقتصادی هنوز در یک شرایط نااطمینانی به سر می‌برند و روند بازار دارایی‌ها این موضوع را تا حدودی تأیید می‌کند. دوم آنکه کاهش انتظارات تورمی تنها می‌تواند اثر رشد نقدینگی بر تورم را در کوتاه‌مدت کاهش دهد. اما در بلندمدت در صورتی که نقدینگی رشدهای بالا و غیرمتناسب با شرایط اقتصاد کلان را داشته باشد می‌توان پیش‌بینی کرد که مجدداً پس از طی یک دوره، اثر نقدینگی بر نرخ تورم تخلیه شود.^۱

– محیط کسب‌وکار : وضعیت محیط کسب‌وکار در ایران براساس قانون^۲ توسط اتاق ایران، سنجش و اعلام می‌شود. بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که این شاخص برای فصل زمستان ۱۳۹۸ به عدد ۶/۰۵ رسید که تا حدودی نسبت به پاییز آن سال وضعیت نامساعدتری یافته است. اما مجدداً برای بهار ۱۳۹۹ وضعیت شاخص با عدد کمی ۶/۰۱ (نمره بدترین ارزیابی ۱۰) نشان از بهبود بسیار ناچیز شاخص دارد. در ادامه در تابستان ۱۳۹۹ عدد شاخص به ۶/۰۵ رسید و برای پاییز ۱۳۹۹ با بهبود نسبی به عدد ۵/۹۳ رسیده که نشان‌دهنده «بهترین ارزیابی» در مقایسه با یک سال قبل از آن است.

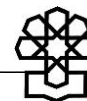
گزارش اتاق ایران^۳ نشان می‌دهد در پاییز ۱۳۹۹ پیش‌بینی‌ناپذیری، بدترین مؤلفه محیط کسب‌وکار در ایران بوده است، یعنی «غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات»، «بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین، مقررات و روش‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار» و «دشواری تأمین مالی از بانک‌ها» همانند فصل گذشته نامناسب‌ترین مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار بوده‌اند. همچنین به ترتیب سه مؤلفه محدودیت دسترسی به آب، محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و...) و محدودیت دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت، مناسب‌ترین مؤلفه‌های کسب‌وکار در ایران بوده‌اند.

گزارش پایش محیط کسب‌وکار که به‌طور فصلی توسط اتاق ایران تهیه می‌شود، همچنین نشان می‌دهد در پاییز ۱۳۹۹ وضعیت محیط کسب‌وکار در بخش کشاورزی در مقایسه با بخش‌های خدمات و صنعت مناسب‌تر ارزیابی شده است. در بین رشته‌های فعالیت‌های اقتصادی، رشته فعالیت‌های: ۱. هنر، سرگرمی و تفریح، ۲. تأمین جا و غذا، ۳. اطلاعات و ارتباطات به ترتیب دارای بدترین وضعیت؛ کسب‌وکار و رشته فعالیت‌های: ۱. مالی و بیمه، ۲. سلامت انسان و مددکاری اجتماعی، ۳. سایر فعالیت‌های خدماتی به ترتیب بهترین وضعیت کسب‌وکار را در مقایسه با سایر رشته‌های فعالیت‌های اقتصادی در کشور داشته‌اند.

۱. براساس آمارهای شاخص قیمت پاییز ۱۳۹۹، مرکز آمار ایران.

۲. طبق ماده (۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار، مصوب ۱۳۹۰.

۳. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، «پایش ملی محیط کسب‌وکار ایران - بهار ۱۳۹۹»، تیرماه ۱۳۹۹.

۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری^۱

گزارش حاضر، دوازدهمین گزارش مستمر فصلی است که با ابزار پرسشنامه و براساس ترکیبی از «ادراک‌سنجی» فعالان اقتصادی سراسر کشور از وضعیت ۲۱ مؤلفه پیمایشی (Survey Data) و نیز ۱۷ داده آماری (Hard Data) امنیت سرمایه‌گذاری ایران در دوره سه‌ماهه پاییز ۱۳۹۹ تهیه شده است. این گزارش، با روش‌های پیمایشی و آماری، نماگرها و مؤلفه‌های مؤثر را در سرمایه‌گذاری در استان‌ها و بخش‌های اقتصادی ایران ارزیابی کرده و با تلفیق آنها به روش علمی، «شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» مربوط به فصل پاییز ۱۳۹۹ را ارائه داده است.

۱-۱. نماگرها و مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری

شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۷ نماگر و ۳۸ مؤلفه (۱۷ مؤلفه آماری^۲ و ۲۱ مؤلفه پیمایشی)^۳ نهایی و به شرح زیر معرفی شد:

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۷ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۴ آماری)

۱. اعتماد به دستگاه قضایی برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری و مالی (مؤلفه پیمایشی)
۲. سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایت فعالان اقتصادی (مؤلفه پیمایشی)
۳. تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی (مؤلفه پیمایشی)
۴. اجرای کامل و به‌موقع احکام مراجع قضایی (مؤلفه آماری)
۵. رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری (مؤلفه آماری)
۶. نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) (مؤلفه آماری)
۷. میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز) (مؤلفه آماری)

نماگر ۲. ثبات اقتصاد کلان (۳ مؤلفه: ۱ پیمایشی و ۲ آماری)

۱. ثبات قیمت مواد اولیه (مؤلفه پیمایشی)
۲. ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده (مؤلفه آماری)
۳. ثبات نرخ ارز (مؤلفه آماری)

۱. برای توضیحات بیشتر رجوع شود به: مرکز پژوهش‌های مجلس - سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

2. Hard Data
3. Survey Data

نماگر ۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی (۴ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۱ آماری)

۱. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری قوانین و مقررات (مصوبه مجلس یا هیئت دولت یا وزرا)^۱ (مؤلفه پیمایشی)
۲. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری رویه‌های اجرایی (تصمیمات مسئولان استانی یا محلی) (مؤلفه پیمایشی)
۳. روشن و غیرقابل تفسیر بودن قوانین و مقررات ناظر به کسب‌وکار (مؤلفه پیمایشی)
۴. ثبات مسئولان استانی (مؤلفه آماری)

نماگر ۴. شفافیت و سلامت اداری (۴ مؤلفه: ۴ پیمایشی)

۱. توزیع کالای قاچاق به ضرر بخشی از فعالان اقتصادی در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۲. دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیم‌های مسئولان (مؤلفه پیمایشی)
۳. میزان شیوع رشوه در ادارات (مؤلفه پیمایشی)
۴. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات حکومتی (مؤلفه پیمایشی)

نماگر ۵. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درست‌ی (۹ مؤلفه: ۵ پیمایشی و ۴ آماری)

۱. وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۲. میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۳. وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت (مؤلفه پیمایشی)
۴. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)
۵. عمل مسئولان محلی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)
۶. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۷. تعداد پرونده‌های مطالبه طلب (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۸. درصد چک‌های برگشتی (مؤلفه آماری)
۹. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

نماگر ۶. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۸ مؤلفه: ۲ پیمایشی و ۶ آماری)

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات و ماشین‌آلات) (مؤلفه پیمایشی)
۲. سرقت یا استفاده غیرمجاز از علائم تجاری یا مالکیت معنوی (مؤلفه پیمایشی)
۳. سرقت مستوجب تعزیر (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۴. تصرف عدوانی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۵. مزاحمت ملکی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۶. ضرب و جرح عمدی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

۱. به‌نظر می‌رسد لازم است مصوبات سران قوا نیز در این مؤلفه مورد توجه قرار بگیرد.

۷. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

۸. ضریب نفوذ بیمه (مؤلفه آماری)

نماگر ۷. عملکرد دولت (۳ مؤلفه پیمایشی)

۱. سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)

۲. اختلال در کسب‌وکار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی)

۳. حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی)

۱-۲. پرسشنامه و مقررات پیمایش

پرسشنامه پژوهش حاضر، به‌صورت الکترونیکی^۱ و شامل ۲۱ پرسش برای سنجش ادراک و احساس فعالان اقتصادی از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری به‌صورت کیفی و طیف (گزینه‌های) پنج‌گانه «خیلی زیاد، زیاد، تاحدودی، کم و خیلی کم» طراحی شد.

در پرسشنامه و ارزیابی پایش امنیت سرمایه‌گذاری، ارزیابی بین صفر و ۱۰ باشد و ۱۰ نامناسب‌ترین (بدترین) و صفر مناسب‌ترین (بهترین) ارزیابی تعیین شد و درنهایت شاخص هرچه به صفر نزدیک‌تر باشد، مناسب‌تر (بهتر) ارزیابی و تلقی می‌شود.

با توجه به کیفی بودن پرسش‌های این پیمایش، پرسش‌های ارزیابی‌ها و پاسخ‌ها باید به‌صورت کمی درمی‌آمد. به همین دلیل نمرات ارزیابی به‌صورت خیلی کم، امتیاز ۱۰، کم، امتیاز ۷/۵، تاحدودی، امتیاز ۵، زیاد، امتیاز ۲/۵ و خیلی زیاد، امتیاز صفر معادل‌سازی کمی شد (به‌گونه‌ای که فواصل امتیاز ۲/۵ به‌صورت مساوی مابین گزینه‌ها رعایت شود).

شایان ذکر است در پرسشنامه این تحقیق، برخی از سؤال‌ها، رویکردی مثبت (برای مثال ارزیابی میزان وفای به عهد) و برخی دیگر رویکرد منفی (برای مثال ارزیابی میزان رشوه در ادارات) دارند. در مؤلفه‌های «رواج توزیع کالای قاچاق»، «میزان شیوع رشوه در ادارات»، «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات»، «وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار»، سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) و «استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی» که سؤال‌ها رویکرد منفی داشتند و پاسخ‌ها برخلاف سایر مؤلفه‌ها بودند، نحوه امتیازدهی به‌طور معکوس کمی‌سازی شد؛ یعنی بدترین حالت (شرایطی که فعالیت بنگاه، متوقف شود) امتیاز ۱۰ برای گزینه خیلی زیاد و امتیاز صفر برای گزینه خیلی کم در نظر گرفته شده است.

۱. سؤالات پرسشنامه در آدرس www.rcmajlisform.ir قابل دسترسی است.

۳-۱. جامعه و انتخاب نمونه^۱

برخلاف پیمایش‌های پایش محیط کسب‌وکار که طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵ با جامعه تعریف شده «تشکل‌های اقتصادی سراسر کشور» توسط مرکز پژوهش‌های مجلس انجام می‌شد، در پیمایش امنیت سرمایه‌گذاری، جامعه آماری، همه فعالان اقتصادی در دسترس متناسب با جامعه نمونه‌های قابل استناد در همه استان‌ها و همه حوزه‌های کاری در نظر گرفته شده است.

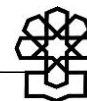
انتخاب فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش، به روش نمونه‌گیری طبقه‌بندی بوده و برای تعمیم نتایج حاصله از جمع‌آوری و پردازش داده‌ها به کل کشور، تکمیل پرسشنامه با حجم قابل قبولی از فعالان اقتصادی ضرورت داشته است. روش جمع‌آوری داده‌ها به صورت ارائه پرسشنامه به فعالان اقتصادی نمونه برای مؤلفه‌های پیمایشی (SD) و جمع‌آوری داده از منابع رسمی برای مؤلفه‌های آماری (HD) است. تعداد نمونه‌ها از جامعه فعالان اقتصادی براساس استفاده از جدول مورگان^۲ به دست آمده که براساس حجم نمونه‌ها در هر استان مشخص شده است. جامعه فعالان اقتصادی به ۳۱ خوشه (استان‌های کشور) تفکیک شد و با استفاده از فرمول کوکران، تعداد نمونه‌های لازم از هر استان به شرح جدول ۱ تعیین شد.

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش، دسترسی به فهرست اعضای نمونه آماری تعیین شده (فعالان اقتصادی سراسر کشور) و نیز قانع و راضی کردن آنها به تکمیل پرسشنامه این پژوهش بوده است؛ پرسشنامه‌ای که در آن ارزیابی قوه قضائیه و نیروی انتظامی و نیز وجود رشوه و فساد گنجانده شده است.^۳

شایان ذکر است با توجه به جامعه آماری در اختیار تیم پژوهش، لازم بود که به‌طور متوسط از هر استان ۳۷۰ پرسشنامه تکمیل و تحویل شود. توزیع ۷۷۹۵ پرسشنامه قابل قبول واصل شده در این پیمایش، به تفکیک استان‌ها در جدول ۱ ارائه شده است.

۱. گفتنی است که فرمول و توضیحات مربوط به نحوه نرمال‌سازی و ترکیب داده‌های آماری به تفصیل در گزارش‌های پیمایش‌های گذشته ذکر شده و به دلیل تکراری بودن مطالب و به جهت ضرورت رعایت اختصار در این گزارش حذف گردیده است.
۲. جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه از جوامعی استفاده می‌کند که نه از واریانس جامعه و نه از احتمال موفقیت یا عدم موفقیت متغیر اطلاعاتی در دست نباشد و نتوان از فرمول‌های آماری برای برآورد حجم نمونه استفاده کرد. این جدول در حالتی محافظه‌کارانه حجم نمونه را ارائه می‌دهد. در این جدول برای راحتی تصمیم، حجم نمونه با خطایی قابل تحمل (۰/۰۵) و در حالت‌های مختلف تعیین شده است.

۳. تعداد پرسشنامه‌های مورد نیاز حدود ۱۱۲۵۰ پرسشنامه در سطح کشور و در تمامی استان‌ها و خوشه‌هاست. در پایش زمستان ۱۳۹۶ برای ۴۲۳۱۰ نفر پیامک ارسال شد. با توجه به اینکه برآورد این بود که تقریباً از هر چهار نفر که پیامک را دریافت می‌کند، یک نفر (۲۵ درصد) پرسشنامه را تکمیل و ارسال کند که متأسفانه در پایان، حدود ۴ درصد از دریافت‌کنندگان پیامک اقدام به ورود به ربات و سایت و تکمیل پرسشنامه نموده‌اند. لذا برای پایش تابستان تعداد پیامک‌های ارسالی دو برابر شد و به عدد ۸۴۶۲۰ رسید که تقریباً ۷/۵ برابر تعداد پرسشنامه‌های تکمیل شده مورد نیاز است. این بار با توجه به تجربه پایش زمستان و زمان ارسال پیامک‌های پایش زمستان (در هفته‌های پایانی سال ۱۳۹۶ و ایام نوروز) که از هر ۲۵ نفر پیامک‌گیرنده، یک نفر اقدام به تکمیل پرسشنامه کرده بود، در پایش‌های آتی تصور این بود که این عدد بهبود می‌یابد و به یک نفر از ۱۷ نفر می‌رسد. لذا با توجه به سابقه پُر شدن تعداد پرسشنامه‌ها در پیمایش‌های گذشته این‌گونه اقدام شد.

جدول ۱. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک‌های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان‌ها در پایش پاییز ۱۳۹۹

درصد تحقق تعداد نمونه در پاییز ۱۳۹۹	پاسخ دریافتی قابل قبول در		پیامک ارسانی	حجم نمونه لازم*	حجم جامعه	استان
	تابستان ۱۳۹۹	پاییز ۱۳۹۹				
۳۲	۴۰.۵	۱۲۳	۴۳۵۴	۳۷۸	۲۴۰۹۸	آذربایجان شرقی
۲۶	۳۵۴	۹۹	۴۳۲۵	۳۷۵	۱۶۰۳۶	آذربایجان غربی
۵۰	۲۰.۱	۱۸۰	۴۳۴۸	۳۵۹	۶۲۰۹	اردبیل
۵۵	۳۷۳	۲۱۱	۴۳۷۲	۳۸۱	۴۳۱۵۷	اصفهان
۸۸	۲۳۴	۳۲۳	۴۳۲۷	۳۶۹	۹۶۱۱	البرز
۳۸	۱۵۹	۱۳۵	۴۵۹۷	۳۵۰	۴۵۹۷	ایلام
۵۰	۱۹۲	۱۸۰	۴۲۶۴	۳۵۹	۶۴۲۲	بوشهر
۱۰۰	۴۹۲	۷۴۸	۴۴۲۲	۳۸۲	۷۶۷۰.۵	تهران
۷۹	۲۲۲	۲۸۵	۴۴۲۸	۳۵۸	۶۳۵۲	کرمان
۶۶	۲۱۳	۲۳۶	۴۲۹۷	۳۵۷	۵۳۶۱	چهارمحال و بختیاری
۱۰۰	۳۷۲	۴۳۵	۴۴۰۴	۳۷۹	۳۱۳۶۹	خراسان جنوبی
۵۴	۴۱۰	۱۹۴	۴۹۱۲	۳۵۳	۴۹۱۲	خراسان رضوی
۷۱	۴۰.۷	۲۶۸	۴۳۴۵	۳۷۵	۱۷۱۸۰	خراسان شمالی
۸۰	۱۹۲	۲۹۰	۴۲۹۹	۳۶۳	۷۰۵۰	خوزستان
۶۷	۱۷۱	۲۳۸	۴۲۶۸	۳۵۰	۴۲۶۸	زنجان
۵۷	۱۵۶	۲۰۹	۴۲۵۲	۳۶۰	۶۹۳۹	سمنان
۳۱	۳۲۱	۱۱۸	۴۳۷۶	۳۷۷	۲۰۷۰۴	سیستان و بلوچستان
۵۷	۱۶۷	۲۰۸	۴۲۷۷	۳۶۱	۶۳۱۵	فارس
۹۲	۲۵۲	۳۴۰	۴۳۵۸	۳۶۷	۸۵۳۸	قزوین
۵۴	۱۸۲	۲۰۱	۴۲۹۶	۳۶۸	۹۳۳۰	قم
۷۷	۲۱۹	۲۸۶	۴۲۶۰	۳۷۲	۱۲۸۵۲	کردستان
۵۷	۱۵۹	۲۱۱	۴۲۶۱	۳۶۹	۹۷۰۸	کرمانشاه
۴۳	۱۴۲	۱۵۱	۳۸۵۰	۳۳۹	۳۸۵۰	کهگیلویه و بویراحمد
۵۳	۱۴۴	۱۹۶	۴۳۵۷	۳۶۷	۹۵۱۷	گلستان
۵۱	۱۴۷	۱۹۲	۴۲۴۳	۳۷۵	۱۵۶۴۳	گیلان
۷۰	۲۵۵	۲۵۷	۴۳۷۷	۳۶۵	۸۴۹۹	لرستان
۶۷	۲۲۵	۲۵۴	۴۳۱۱	۳۷۹	۳۰۱۰۷	مازندران
۹۲	۳۶۶	۳۳۹	۴۳۶۵	۳۶۹	۹۹۰۶	مرکزی
۶۶	۲۰۴	۲۳۷	۴۲۴۱	۳۵۶	۶۰۰۳	هرمزگان
۷۰	۱۷۷	۲۵۸	۴۳۲۳	۳۶۸	۹۲۰۵	همدان
۸۴	۲۸۲	۳۱۰	۴۳۲۲	۳۷۰	۱۰۵۰۰	یزد
۶۹	۷۷۹۵	۷۷۱۲	۱۳۴۴۳۱	۱۱۳۵۰	۴۴۰۹۴۳	کل کشور

مأخذ: استخراج تیم پژوهش از فایل‌های جمع‌آوری شده فعالان اقتصادی و جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه، پایش پاییز ۱۳۹۹.
* براساس فرمول کوکران.

۱. علاوه بر آن برای ۱۳۸۱۳ فعال اقتصادی ایمیل ارسال شد. همچنین به تعداد ۲۰۰۰۰ شماره تلفن با استان و حوزه کاری نامشخص نیز پیامک ارسال شد.

در جدول ۲ میزان مشارکت فعالان اقتصادی و جامعه آماری در مطالعات گذشته تا پاییز ۱۳۹۹ قابل مشاهده است.

جدول ۲. تعداد پرسشنامه‌های قابل قبول در مطالعه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری

عنوان	تعداد پرسشنامه‌های قابل قبول (نفر)	تعداد افزایش پرسشنامه‌های قابل قبول	درصد رشد پرسشنامه‌های قابل قبول
مطالعه اول (زمستان ۱۳۹۶)	۱۲۰۷	---	---
مطالعه دوم (بهار ۱۳۹۷)	۲۷۵۱	۱۵۴۴	۱۲۸
مطالعه سوم (تابستان ۱۳۹۷)	۴۸۸۷	۲۱۳۶	۷۷
مطالعه چهارم (پاییز ۱۳۹۷)	۵۲۵۴	۳۶۷	۸
مطالعه پنجم (زمستان ۱۳۹۷)	۵۶۹۴	۴۴۰	۸
مطالعه ششم (بهار ۱۳۹۸)	۵۸۳۵	۱۴۱	۲/۴
مطالعه هفتم (تابستان ۱۳۹۸)	۶۷۲۷	۸۹۲	۱۵/۳
مطالعه هشتم (پاییز ۱۳۹۸)	۳۸۰۱	-۲۹۲۶	-۴۳/۵
مطالعه نهم (زمستان ۱۳۹۸)	۹۶۸۳	۵۸۸۲	۱۵۴/۷
مطالعه دهم (بهار ۱۳۹۹)	۶۸۸۴	-۲۷۹۹	-۲۹
مطالعه یازدهم (تابستان ۱۳۹۹)	۷۷۹۵	۹۱۱	۱۳
مطالعه دوازدهم (پاییز ۱۳۹۹)	۷۷۱۲	-۸۳	-۱/۰۶

با توجه به آنکه تعداد نمونه‌ها (پرسشنامه‌های پُر شده) در اکثریت استان‌ها، به اندازه مورد قبول نرسیده است، لذا براساس روش آماری مورد استفاده، نمی‌توانیم نتایج پژوهش را به کل جامعه تعمیم دهیم؛ در عوض، از خروجی حاصل از نظرسنجی، این نتیجه برداشت می‌شود که شرکت‌کنندگان نظرسنجی چه نگاهی به مؤلفه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری دارند. گروه تحقیق در تلاش است با به‌روزرسانی جامعه آماری^۱ این تحقیق، در فصل‌های آتی، تعداد نمونه‌های مشارکت‌کننده در پایش به حدنصاب تعیین شده یعنی حدود ۱۱۳۰۰ فعال اقتصادی از همه استان‌ها و از همه بخش‌ها (با فرض ثابت ماندن حجم جامعه آماری) برسد.^۲

۱. بر همین اساس با توجه به اقدام شایسته وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی در ابتدای سال ۱۳۹۹ مبنی بر ثبت‌نام همه صاحبان مشاغل و فعالان کسب‌وکار در سامانه salamat.gov.ir برای فراهم شدن امکان بازگشایی آنها و ایجاد يك بانک اطلاعاتی ذی‌قیمت جهت شناسایی فعالان انواع کسب‌وکارها، طی نامه‌ای از معاونت آن وزارتخانه درخواست گردید تا اطلاعات مورد نیاز برای به‌روزرسانی جامعه آماری مورد نیاز پایش امنیت سرمایه‌گذاری در اختیار تیم این پژوهش قرار گیرد؛ امید است با همکاری و همیاری ایشان اطلاعات فوق هرچه سریع‌تر در اختیار مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی قرار بگیرد.

۲. البته باید دقت داشت که درخصوص تعداد نمونه‌های دریافت شده از برخی استان‌های ذکر شده در جدول ۱ همانند استان‌های آذربایجان شرقی و غربی، ایلام، سیستان و بلوچستان و کهگیلویه و بویراحمد که زیر ۵۰ درصد حجم نمونه مورد نیاز را دارا می‌باشند و فاصله مناسب آنها از حدنصاب مورد نظر چندان حاصل نشده است و نمی‌توان همانند سایر استان‌ها نتیجه‌گیری‌های دقیقی برای این استان‌ها کرد؛ به‌نظر می‌رسد با روند افزایش مشارکت‌کنندگان و نمونه‌های صحیح دریافت شده این ابهام نیز به‌زودی در پایش‌های آتی برطرف گردد (البته این استان‌ها در پایش قبلی بیش از ۵۰ درصد مشارکت‌کننده را دارا بودند).

۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری

۲-۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری^۱

همان‌طور که در بخش قبل اشاره شد، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۳۸ مؤلفه می‌شود که ۱۷ مؤلفه آن آماری (HD) هستند؛ یعنی سنجش آن نیاز به پیمایش و نظرخواهی ندارد و توسط نهادهای رسمی اندازه‌گیری و اعلام می‌شوند. روش محاسبه این مؤلفه‌ها براساس روش‌های علمی از نهادهای مربوطه اخذ شده است که به تفکیک نماگرهای مربوطه عبارتند از:

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۴ مؤلفه آماری)

۱. اجرای کامل و به‌موقع احکام مراجع قضایی

این مؤلفه از حاصل جمع نسبت مانده اجرای احکام مدنی به جمعیت هر استان با مانده اجرای احکام کیفری به جمعیت هر استان مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۲. میزان رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری

اطلاعات این مؤلفه با توجه به همکاری مرکز داوری اتاق ایران با مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در قالب سه نوع آمار دریافت گردید: آمار پرونده‌های جاری دفاتر مرکز، آمار پرونده‌های ثبت شده در دفاتر مرکز و آمار آرای صادره در دفاتر مرکز در سال ۱۳۹۸. لذا با توجه به ماهیت این مؤلفه میزان آمار آرای صادره در دفاتر مرکز داوری اتاق ایران تا دی‌ماه ۱۳۹۸ که در اختیار تیم تحقیقاتی قرار گرفته^۲ مورد استفاده در تحلیل‌های این پایش واقع شده است.

۳. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی کامل به شکایت‌ها

این مؤلفه با معیار نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) از حاصل جمع نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های حقوقی با نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های کیفری مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۴. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی سریع به شکایت‌ها

این مؤلفه با معیار میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی برحسب تعداد روز به‌دست آمده است. آمار میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده در شعب دادگاه حقوقی و دادگاه کیفری به تفکیک استان‌های مذکور در گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۸ (آخرین آمار در دسترس تیم پژوهش)^۳ به‌دست آمده است.

1. Hard Data

۲. آخرین آمار و اطلاعات در دسترس با عنوان اطلاعات موجود در سالنامه قوه قضائیه برای سال ۱۳۹۸ در این پایش مورد استفاده قرار گرفته است.

۳. با توجه به لزوم به‌روزرسانی داده‌های مورد نیاز، نامه‌نگاری با مراجع مورد نظر درخصوص دریافت آخرین اطلاعات در جریان می‌باشد که به محض تکمیل آمار در پایش‌های آنی مورد استناد واقع می‌شوند.

۴. با توجه به همکاری مناسب قوه قضائیه و در اختیار قرار دادن گزارش‌های عملکرد واحدهای قضایی به تفکیک ماهیانه برای سال‌های ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، برای این پایش از آخرین اطلاعات در دسترس و قابل استفاده بهره گرفته شده که مربوط به اسفندماه ۱۳۹۸ است.

نماگر ۲. ثبات اقتصاد کلان (۲ مؤلفه آماری)

۱. ثبات نرخ تورم

نوسان شاخص قیمت مصرف‌کننده براساس نرخ تورم استانی اعلامی از طرف مرکز آمار.^۱

۲. ثبات نرخ ارز

در پایش پاییز ۱۳۹۹ از نرخ‌های رسمی اعلامی سنا استفاده شده است.^۲ هرچند برای پایش تابستان ۱۳۹۹ همانند سه پایش زمستان و پاییز ۱۳۹۸ و بهار ۱۳۹۹ نرخ‌های اعلامی از طرف شبکه اطلاع‌رسانی طلا، سکه و ارز تهران ملاک عمل قرار گرفته است.^۳ برای آنکه این مؤلفه تغییرات و نوسانات را برای کشور بهتر نشان دهد، ضریب تغییرات^۴ آن محاسبه و استفاده شده است.

نماگر ۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و روبه‌های اجرایی (۱ مؤلفه آماری)

۱. ثبات مسئولان استانی

این مؤلفه براساس تغییرات ۶ مقام مسئول استانی شامل استاندار، شهردار، ریاست سازمان جهاد کشاورزی، مدیر کل سازمان امور اقتصاد و دارایی، مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ریاست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان در دوره زمانی مشخص شده (فصل پاییز ۱۳۹۹) براساس استعلام مرکز پژوهش‌ها از دستگاه‌های مربوطه و میزان همکاری و اطلاعات در دسترس و ارائه شده توسط آنها و سایت‌های مربوطه به‌دست آمده است.

نماگر ۴. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درست‌ی (۴ مؤلفه آماری)

۱. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸^۵ به‌دست آمده است.

۲. تعداد پرونده‌های مطالبه طلب

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۱. طبق گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، آذرماه ۱۳۹۹، مرکز آمار ایران، تاریخ انتشار ۱۳۹۹/۱۰/۳.

۲. سایت <http://www.sanarate.ir/>

۳. به آدرس www.tgju.org

۴. ضریب تغییرات عبارت است از: عددی که از تقسیم انحراف معیار به میانگین نرخ‌های یک بازه زمانی به‌دست می‌آید. ضریب تغییرات میزان تغییرات نرخ را در طول دوره زمانی مشخص شده بهتر نشان می‌دهد. هرچند برای دوره‌های کوتاه‌مدت می‌توان از انحراف معیار نرخ‌ها نیز استفاده کرد.

۵. با توجه به اینکه سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۸ منتشر شده است؛ لذا آمارهای استفاده شده در این مطالعه، براساس سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ و سالنامه آماری ۱۳۹۸ و سالنامه بیمه مرکزی سال ۱۳۹۸ و گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۸ است و تنها آمار مربوط به سه مؤلفه ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده، ثبات نرخ ارز و ثبات مسئولان استانی متناسب با سه ماه سوم سال ۱۳۹۹ از سایر منابع معتبر در دسترس، دریافت و مورد استفاده قرار گرفته است. توضیح اینکه در گزارش‌های معتبر بین‌المللی نظیر رقابت‌پذیری جهانی مجمع جهانی اقتصاد (World Economic Forum) و گزارش شاخص بین‌المللی حقوق مالکیت (International Property Rights Index) نیز رویه به این صورت است که در هر یک از محورها آخرین داده‌های آماری رسمی در دسترس مورد استفاده قرار می‌گیرد و در ادامه، هم‌زمان با انتشار داده‌های جدید، گزارش‌های پیشین به‌روزرسانی می‌شوند.

۳. درصد چک‌های برگشتی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی تحت عنوان شاخص مطالبه وجه چک به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۴. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۵. نماگر ۵. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۶ مؤلفه آماری)

۱. شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۲. شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۳. شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۴. شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی

این مؤلفه از تعداد شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مندرج در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۵. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح

این مؤلفه براساس حاصل جمع نرخ‌های اعلامی در هر استان برای فوت یا جرح به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت، مذکور در سالنامه آماری سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

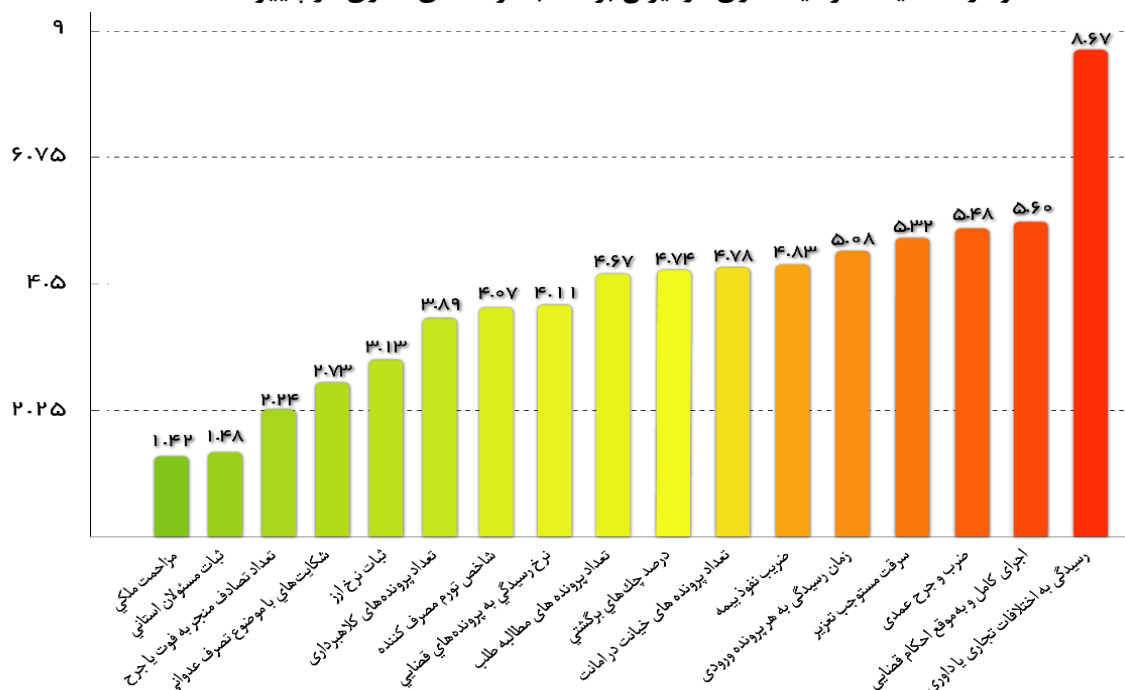
۶. ضریب نفوذ بیمه

این مؤلفه براساس نرخ رسمی اعلامی در سالنامه آماری صنعت بیمه سال ۱۳۹۸ صنعت بیمه به تفکیک استان‌ها استخراج شده است.

همان‌طور که قبلاً توضیح داده شد دو نماگر شفافیت و سلامت اداری و نماگر عملکرد دولت صرفاً براساس مؤلفه‌های پیمایشی سنجش و ارزیابی می‌شوند و هیچ مؤلفه آماری برای آنها در نظر گرفته نشده است.

برای تلفیق اطلاعات فوق با داده‌های پیمایشی و استخراج یک شاخص برای هر استان و در نهایت برای کل کشور، پس از تهیه جدول اطلاعات نسبی ۱۷ مؤلفه، این مؤلفه‌ها نرمال‌سازی شده^۱ و سپس با جدول اطلاعات پیمایشی تلفیق شده‌اند. با توجه به مراحل و پیش‌فرض‌های مذکور، مؤلفه‌های آماری (HD) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری پس از نرمال شدن برای فصل پاییز ۱۳۹۹ در جدول ۳ و نمودار ۱ ارائه شده است. مطالعه این فصل نشان می‌دهد شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری برای فصل پاییز ۱۳۹۹ عدد میانگین ۴/۲۵ از ۱۰ (شاخص ۱۰ به معنای نامی مطلق سرمایه‌گذاری) به دست آمده است. نمودار ۶ در اواخر این گزارش، روند تغییرات شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری طی ۱۲ فصل منتهی به پاییز ۱۳۹۹ را نشان می‌دهد.

نمودار ۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری در پاییز ۱۳۹۹

۱. برای نرمال‌سازی جدول اطلاعات نسبی مؤلفه‌های آماری:

اولاً، آمار برخی مؤلفه‌ها در استان‌های خاصی وجود نداشت، زیرا در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۷ برای هر استان برخی اطلاعات مورد نیاز این پایش از جداولی با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» استخراج شده است، لکن به دلیل آنکه مؤلفه مورد نظر در طول بازه زمانی مورد سنجش در ۱۰ موضوع اول اتهامی استان مورد نظر نبوده، لذا آماری در این خصوص در دسترس نبود. در این موارد، معادل عدد موجود برای آن استان در سالنامه سال گذشته و یا حداقل مؤلفه موجود در رتبه‌بندی سایر استان‌ها برای استان فاقد آمار به کار برده شده است.

ثانیاً، آن دسته از مؤلفه‌هایی که براساس نسبت به جمعیت استان مربوطه (شاخص براساس ۱۰۰ هزار نفر) موجود در منابع آماری رسمی در آنها رعایت نشده است، لازم است تا عدد مؤلفه کسب شده بر جمعیت هر استان تقسیم و ضرب در ۱۰۰ هزار شود تا همانند سایر مؤلفه‌ها بتوان آنها را نرمال کرد.

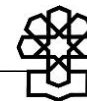
– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها

مقایسه اطلاعات استخراجی مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نرمال شده) به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۳۹۹ نسبت به تابستان ۱۳۹۹ نشان‌دهنده آن است که به ترتیب، استان‌های آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی نسبت به سایر استان‌ها مناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند و استان‌های تهران، کهگیلویه و بویراحمد و اصفهان به ترتیب نسبت به سایر استان‌ها در بررسی مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین وضعیت را کسب کرده‌اند؛ این درحالی است که در تابستان ۱۳۹۹ نسبت به بهار ۱۳۹۹، به ترتیب استان‌های سیستان و بلوچستان، آذربایجان غربی و خراسان جنوبی نسبت به سایر استان‌ها مناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند و استان‌های تهران، کهگیلویه و بویراحمد و اصفهان به ترتیب نسبت به سایر استان‌ها در بررسی مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری ارزیابی نامناسب‌تری کسب کرده‌اند.

همچنین بررسی چند مطالعه اخیر نشان می‌دهد که استان‌های خراسان جنوبی و آذربایجان غربی مکرراً از ارزیابی مناسب‌تری برخوردار بوده‌اند و استان‌های تهران و کهگیلویه و بویراحمد مکرراً ارزیابی نامناسب‌تری در مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۳. مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نرمال شده) به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۳۹۹ (به ترتیب از بهترین تا بدترین)

مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری	ضریب نفوذ بیمه	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح	ضرب و جرح عمدی	مزارعت ملکی	شکایتهای با موضوع تصرف عدوانی	سرقت مستوجب تعزیر	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری	در صد چک‌های برگشتی	تعداد پرونده‌های مطالبه طلب	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت	ثبات مسئولان استانی	ثبات نرخ ارز	ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده	زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی	رسیدگی به اختلافات تجاری با داوری	اجرای کامل و به موقع احکام قضایی	استان/ عنوان مؤلفه آماری
۳/۰۳	۴	۴	۱	۱	۱	۱	۴	۴	۴	۲	۱	۴	۱	۷	۲	۹	۶	آذربایجان غربی
۳/۰۴	۵	۲	۱	۱	۱	۴	۱	۱	۱	۱	۱	۴	۵	۹	۰	۹	۸	سیستان و بلوچستان
۳/۱۶	۴	۱	۳	۱	۱	۴	۲	۳	۳	۱	۳	۴	۳	۱	۶	۹	۷	خراسان جنوبی
۳/۳۶	۵	۱	۶	۱	۱	۵	۴	۴	۴	۷	۱	۴	۶	۴	۴	۰	۴	همدان
۳/۴۴	۵	۱	۳	۱	۱	۵	۴	۴	۴	۴	۱	۳	۲	۴	۳	۹	۵	سمنان
۳/۶۵	۴	۲	۳	۱	۲	۴	۳	۳	۵	۵	۱	۴	۶	۲	۴	۹	۵	کرمانشاه
۳/۶۹	۳	۲	۳	۱	۱	۴	۵	۶	۴	۶	۱	۴	۴	۴	۴	۹	۵	قم
۳/۷۹	۵	۱	۳	۱	۱	۴	۲	۴	۴	۵	۱	۴	۱۰	۴	۰	۹	۸	هرمزگان
۳/۸۹	۵	۳	۴	۱	۱	۵	۲	۴	۴	۴	۱	۳	۵	۵	۵	۹	۷	کرمان
۳/۹۵	۵	۱	۷	۱	۴	۶	۴	۴	۴	۵	۱	۳	۳	۳	۳	۹	۶	زنجان
۴/۰۴	۴	۲	۶	۱	۱	۵	۴	۱۰	۵	۶	۱	۴	۴	۵	۴	۹	۰	یزد
۴/۱۰	۵	۱	۷	۱	۷	۵	۴	۵	۷	۱	۱	۴	۲	۴	۲	۹	۷	اردبیل
۴/۱۱	۳	۶	۵	۱	۱	۴	۴	۳	۳	۴	۳	۴	۲	۴	۶	۹	۸	خراسان رضوی
۴/۱۲	۴	۲	۶	۲	۱	۶	۴	۵	۴	۶	۳	۳	۳	۳	۵	۹	۴	گیلان
۴/۱۴	۶	۲	۷	۱	۱	۸	۴	۵	۳	۶	۱	۳	۱	۳	۵	۹	۵	مرکزی
۴/۱۷	۴	۳	۵	۱	۵	۱	۵	۵	۴	۴	۱	۳	۵	۴	۵	۹	۷	آذربایجان شرقی
۴/۲۵	۴	۲	۴	۱	۱	۸	۳	۴	۴	۵	۱	۳	۶	۶	۴	۹	۸	گلستان
۴/۲۵	۵	۴	۳	۱	۱	۴	۳	۶	۵	۵	۳	۴	۵	۴	۴	۹	۹	فارس
۴/۳۱	۵	۲	۶	۱	۵	۴	۴	۴	۴	۵	۴	۳	۵	۵	۱	۹	۷	لرستان
۴/۴۲	۶	۱	۶	۱	۱	۷	۴	۵	۵	۶	۱	۳	۴	۶	۴	۹	۵	قزوین
۴/۵۶	۷	۱	۸	۱	۸	۷	۵	۲	۱۰	۱	۱	۳	۶	۲	۲	۹	۶	ایلام
۴/۶۳	۸	۳	۷	۱	۱	۹	۴	۳	۵	۵	۱	۴	۳	۵	۵	۹	۶	خوزستان
۴/۶۴	۶	۱	۶	۱	۹	۵	۵	۴	۴	۵	۱	۴	۴	۸	۴	۹	۴	کردستان
۴/۶۷	۳	۱	۸	۱	۷	۸	۴	۲	۵	۶	۱	۳	۶	۳	۶	۹	۵	خراسان شمالی

مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری	ضریب نفوذ بیمه	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح	ضرب و جرح عمدی	مراجعت ملکی	شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی	سرفت مستوجب تعزیر	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری	درصد چک‌های برگشتی	تعداد پرونده‌های مطالبه طلب	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت	ثبات مسئولان استانی	ثبات نرخ ارز	ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده	زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی	رسیدگی به اختلافات تجاری با داوری	اجرای کامل و به‌موقع احکام قضایی	استان/ عنوان مؤلفه آماری
۴/۶۹	۹	۱	۴	۱	۱	۴	۴	۵	۶	۶	۴	۴	۴	۱۰	۴	۹	۴	پوشهر
۴/۷۹	۴	۱	۵	۱	۱	۷	۶	۵	۵	۶	۱	۴	۵	۹	۹	۹	۵	البرز
۴/۸۵	۴	۱	۱۰	۱	۱۰	۷	۳	۸	۷	۱	۱	۳	۵	۸	۱	۹	۴	چهارمحال و بختیاری
۵/۲۰	۴	۲	۸	۱۰	۱	۸	۵	۶	۶	۹	۳	۳	۲	۸	۱	۹	۳	مازندران
۵/۴۶	۴	۵	۸	۱	۱	۶	۶	۱۰	۵	۱۰	۳	۳	۳	۶	۷	۹	۶	اصفهان
۵/۴۷	۹	۱	۱۰	۴	۸	۶	۳	۴	۹	۱	۱	۳	۳	۸	۹	۹	۵	کهگیلویه و بویراحمد
۵/۸۹	۰	۱۰	۵	۱	۱	۱۰	۱۰	۸	۵	۹	۱	۳	۷	۸	۷	۹	۶	تهران
۴/۲۵	۴/۸۳	۲/۲۴	۵/۴۸	۱/۴۲	۲/۷۳	۵/۳۲	۳/۸۹	۴/۷۴	۴/۶۷	۴/۷۸	۱/۴۸	۳/۱۳	۴/۰۷	۵/۰۸	۴/۱۱	۸/۶۷	۵/۶۰	میانگین کشوری

توضیحات: ۱. مؤلفه رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری در پژوهش اصلی، جزء مؤلفه‌های آماری بوده که در بهمن‌ماه ۱۳۹۸ اطلاعات این مؤلفه در دسترس تیم پژوهش قرار گرفت و اطلاعات مربوطه تا دی‌ماه ۱۳۹۸ است. لکن شاید به‌دلیل کامل و جامع نبودن اطلاعات مربوط به این مؤلفه، به‌صورت نسبی در مقایسه با سایر مؤلفه‌ها از وضعیت آماری نامناسب‌تری برخوردار شده است که در صورت به‌روزرسانی شدن دقیق‌تر آمار آن امکان کاهش نمره آن دور از انتظار نمی‌باشد.

۲. شایان توضیح است در چهار مؤلفه خیانت در امانت،^۱ کلاهبرداری،^۲ تصرف عدوانی^۳ و مزاحمت ملکی،^۴ از آنجا که داده‌های مؤلفه‌های مربوط به این چهار ستون از سالنامه قوه قضائیه استخراج می‌شود و در آن گزارش، داده‌ها براساس ۱۰ پرونده پُرشکایت در هر استان ارائه می‌شود، در برخی استان‌ها این چهار مؤلفه جزء پرونده تشکیل شده نبود و در نتیجه اطلاعات این چهار مؤلفه برای همه استان‌ها در دسترس نبود؛ لذا تیم پژوهش تصمیم گرفت داده آماری در این استان‌ها (استان‌هایی که چهار مؤلفه فوق به‌دلیل آنکه آنها جزء ۱۰ پرونده پُرشکایت نبوده‌اند آماری برای آن موارد ذکر نشده است) را معادل کمترین عدد اعلامی در بین استان‌های دارای داده که در منابع اطلاعاتی برای آنها عددی اعلام شده، در نظر بگیرد و یا اعداد در دسترس در سالنامه سال ماقبل مربوط به آن استان لحاظ شود.

۳. در اعداد نرمال شده، برای هیچ استانی ضریب وزنی خاصی اعمال نشده است.

۴. با توجه به اینکه سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۸ منتشر شده است؛ لذا آمارهای استفاده شده در این مطالعه، براساس سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ و سالنامه آماری ۱۳۹۸ و سالنامه بیمه مرکزی سال ۱۳۹۸ و گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۸ است و تنها آمار مربوط به سه مؤلفه ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده، ثبات نرخ ارز و ثبات مسئولان استانی متناسب با سه ماه سوم سال ۱۳۹۹ از سایر منابع معتبر در دسترس دریافت و در جدول ۲ به‌کار برده شده است.

- برای این مؤلفه، در سالنامه سال ۱۳۹۸ تنها برای استان‌های اردبیل، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی، کهگیلویه و بویراحمد اطلاعات در دسترس تیم تحقیق نبوده است که کمترین عدد در میان سایر استان‌ها برایشان منظور شده است و برای استان‌های آذربایجان غربی، سمنان، کرمانشاه، گیلان و لرستان اعدادی در سالنامه سال ۱۳۹۸ منظور نشده بود، لکن به‌دلیل آنکه در سالنامه سال ۱۳۹۷ قوه قضائیه استان‌های فوق دارای عدد بوده، برایشان همان اطلاعات سالنامه قبلی منظور شده است و در بقیه استان‌ها این مؤلفه جزء ۱۰ پرونده اول پُر تعداد بوده و دارای داده می‌باشند.
- برای این مؤلفه، تنها در مورد استان‌های چهارمحال و بختیاری و کرمان داده در دسترس تیم تحقیق برای سالنامه سال ۱۳۹۷ بوده و درباره سایر استان‌ها از اطلاعات سالنامه سال ۱۳۹۸ بهره گرفته شده است.
- برای این مؤلفه، تنها در مورد استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان شمالی، زنجان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد و لرستان داده در دسترس تیم تحقیق بوده و برای سایر استان‌ها کمترین عدد در میان سایرین لحاظ شده است.
- برای این مؤلفه نیز در سالنامه سال ۱۳۹۸ فقط آمار استان‌های اردبیل، کهگیلویه و بویراحمد، گیلان و مازندران در دسترس تیم تحقیق بوده است.

مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۳۹۹ نیز به این ترتیب بوده‌اند:

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) (۴/۴۸)

۲. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۵)

۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۸۲)

درعین حال در پایش قبلی ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده، نامناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت

سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۳۹۹ عبارت بوده اند از:

۱. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۶۸ از ۱۰ و ۱۰ بدترین وضعیت)

۲. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۵۷)

۳. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۳۴)

مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی تابستان ۱۳۹۹ نیز به این ترتیب بوده‌اند:

۱. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۶۴)

۲. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) (۴/۷۴)

۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۹۸)

مقایسه نتایج ارزیابی پاییز ۱۳۹۹ با تابستان ۱۳۹۹ و فصول گذشته نشان می‌دهد مؤلفه‌های «عمل

مسئولان ملی به وعده‌های داده شده»، «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» و «عمل مسئولان

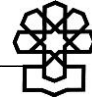
استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده» در هر دو فصل حائز نامناسب‌ترین ارزیابی‌ها شده‌اند و

مشترک بوده‌اند.

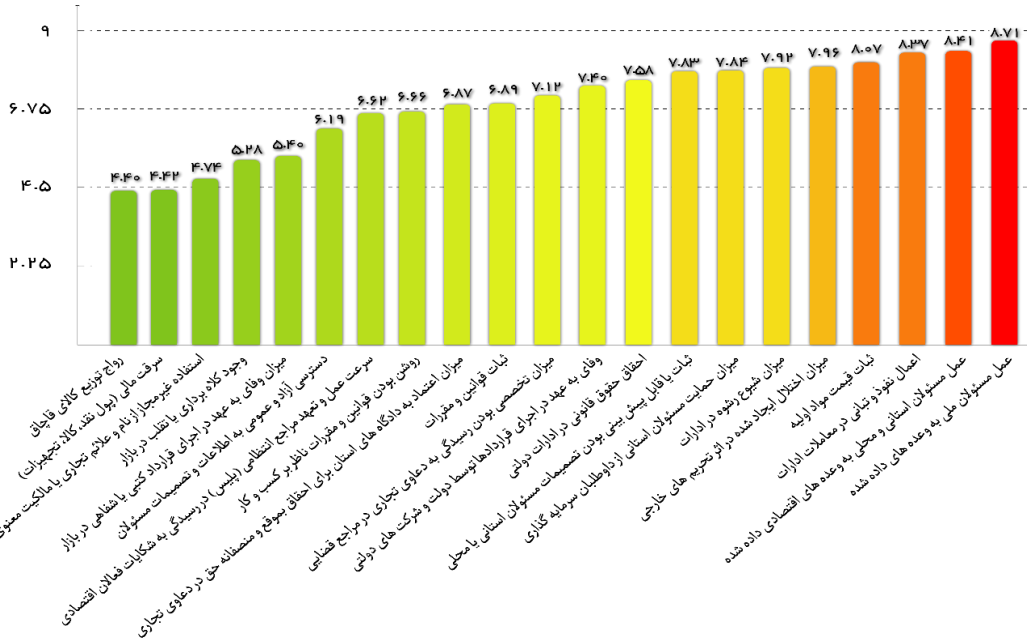
جدول ۴. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۳۹۹
و مقایسه وضعیت آن با تابستان ۱۳۹۹

پاییز ۱۳۹۹		تابستان ۱۳۹۹		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	رتبه	رتبه	
۴/۴۰	۱	۴/۶۴	۱	رواج توزیع کالای قاچاق
۴/۴۲	۲	۴/۷۴	۲	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)
۴/۷۴	۳	۴/۹۸	۳	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۵/۲۸	۴	۵/۶۰	۵	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۵/۴۰	۵	۵/۴۹	۴	میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۶/۱۹	۶	۶/۱۷	۶	دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۶/۶۲	۷	۶/۷۳	۷	سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۶/۶۶	۸	۶/۷۹	۸	روشن بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب‌وکار
۶/۸۷	۹	۶/۹۶	۹	میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۶/۸۹	۱۰	۷/۰۶	۱۰	ثبات قوانین و مقررات
۷/۱۲	۱۱	۷/۱۲	۱۱	میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۷/۴۰	۱۲	۷/۳۵	۱۲	وفای به عهد در اجرای قراردادهای توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۷/۵۸	۱۳	۷/۵۸	۱۳	احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۷/۸۳	۱۴	۷/۷۴	۱۴	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۷/۸۴	۱۵	۷/۷۷	۱۵	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری
۷/۹۲	۱۶	۸/۱۷	۱۷	میزان شیوع رشوه در ادارات
۷/۹۶	۱۷	۸/۱۹	۱۸	میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۸/۰۷	۱۸	۸/۰۷	۱۶	ثبات قیمت مواد اولیه
۸/۳۷	۱۹	۸/۵۷	۲۰	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۸/۴۱	۲۰	۸/۳۴	۱۹	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۸/۷۱	۲۱	۸/۶۸	۲۱	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۶/۸۹		۶/۹۸		میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی

توضیح: ۱۰ = بدترین ارزیابی و رتبه بالاتر = وضعیت نامناسب‌تر.

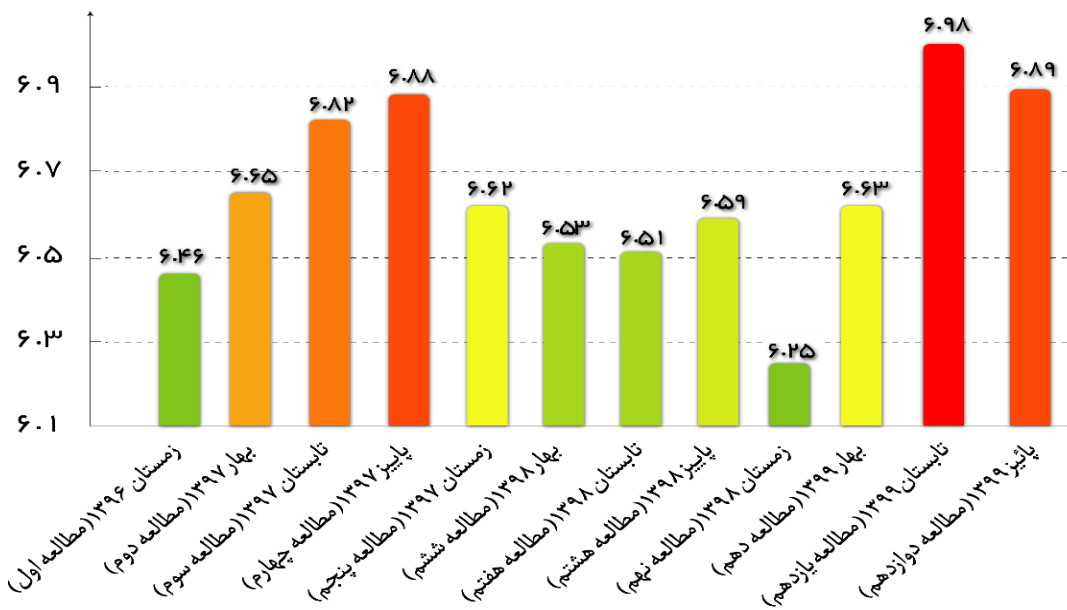
نمودار ۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۳۹۹

نمودار ۳. نشان دهنده روند تغییرات شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی طی

۱۲ مطالعه انجام شده است.

نمودار ۳. مقایسه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی در پایش‌های مختلف

– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک استان‌ها

میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۳۹۹ در جدول ۵ ارائه شده است. این جدول نشان می‌دهد در پاییز ۱۳۹۹ استان‌های البرز، تهران و لرستان به ترتیب دارای نامناسب‌ترین وضعیت و استان‌های خراسان جنوبی، گلستان و آذربایجان غربی به ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی شده‌اند. شایان ذکر است در تابستان ۱۳۹۹ استان‌های خراسان جنوبی، کردستان و زنجان به ترتیب دارای نامناسب‌ترین وضعیت و استان‌های ایلام، قزوین و هرمزگان به ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی شده بودند.

جدول ۵. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی (SD) به تفکیک

استان‌ها در پاییز ۱۳۹۹ و مقایسه آن با پایش تابستان ۱۳۹۹ (نمره ۱۰: نامناسب‌ترین)

ارزیابی		استان	ردیف	ارزیابی		استان	ردیف
تابستان ۱۳۹۹	پاییز ۱۳۹۹			تابستان ۱۳۹۹	پاییز ۱۳۹۹		
۶/۹۹	۶/۹۴	کرمانشاه	۱۷	۷/۴۳	۶/۳۷	خراسان جنوبی	۱
۷/۳۲	۶/۹۶	زنجان	۱۸	۶/۷۵	۶/۵۰	گلستان	۲
۷/۳۸	۶/۹۷	کردستان	۱۹	۷/۱۸	۶/۷۱	آذربایجان غربی	۳
۷/۰۵	۶/۹۷	کهگیلویه و بویراحمد	۲۰	۷/۱۰	۶/۷۴	سمنان	۴
۶/۸۵	۶/۹۷	قم	۲۱	۶/۹۳	۶/۷۵	یزد	۵
۶/۸۴	۶/۹۸	خراسان رضوی	۲۲	۷/۲۴	۶/۷۶	مازندران	۶
۷/۰۷	۶/۹۸	گیلان	۲۳	۶/۸۷	۶/۷۶	اصفهان	۷
۷/۰۷	۷/۰۱	بوشهر	۲۴	۶/۶۹	۶/۷۹	هرمزگان	۸
۷/۱۲	۷/۰۳	فارس	۲۵	۶/۹۰	۶/۸۱	اردبیل	۹
۶/۹۸	۷/۰۵	سیستان و بلوچستان	۲۶	۶/۶۹	۶/۸۲	قزوین	۱۰
۷/۰۷	۷/۰۵	همدان	۲۷	۶/۷۹	۶/۸۳	کرمان	۱۱
۶/۹۳	۷/۱۳	خوزستان	۲۸	۶/۸۸	۶/۸۳	مرکزی	۱۲
۷/۰۴	۷/۱۴	لرستان	۲۹	۶/۷۷	۶/۸۴	آذربایجان شرقی	۱۳
۷/۰۷	۷/۱۵	تهران	۳۰	۷/۲۴	۶/۸۴	خراسان شمالی	۱۴
۶/۷۷	۷/۲۶	البرز	۳۱	۶/۴۹	۶/۹۰	ایلام	۱۵
۶/۹۸	۶٫۸۹	میانگین کشوری (میانگین ساده)		۷/۰۰	۶/۹۰	چهارمحال و بختیاری	۱۶

توضیحات: شایان ذکر است در محاسبه میانگین از روش ساده استفاده شده است.

نمره ۱ مناسب‌ترین و نمره ۱۰ نامناسب‌ترین ارزیابی.

شکل ۲. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی SD
به تفکیک استان‌ها، پاییز ۱۳۹۹

برای ارائه تحلیلی هرچه دقیق‌تر از روند تغییرات ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی این مطالعه، میانگین مؤلفه‌های پیمایشی چهار فصل منتهی به هر فصل برحسب استان‌ها را ارائه می‌دهیم. جدول ۶ تغییر رتبه استان‌ها در مؤلفه‌های پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در چهار فصل منتهی به فصل مورد مطالعه مقایسه شده است. همچنان که مشاهده می‌شود، در برخی استان‌ها، تغییرات نسبتاً زیادی مشاهده می‌شود که هرکدام می‌تواند موضوع یک مطالعه جداگانه باشد.

جدول ۶. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی (SD) به تفکیک استان‌ها میانگین چهار فصل منتهی به پاییز ۱۳۹۹ و مقایسه آن با میانگین چهار فصل منتهی به تابستان ۱۳۹۹

میانگین ارزیابی چهار فصل منتهی به تابستان ۱۳۹۹		میانگین ارزیابی چهار فصل منتهی به پاییز ۱۳۹۹		رتبه منتهی به	استان
تابستان ۱۳۹۹	پاییز ۱۳۹۹	تابستان ۱۳۹۹	پاییز ۱۳۹۹		
۵/۷۷	۵/۸۴	۱	۱		یزد (بهترین استان ارزیابی شده)
۶/۴۶	۶/۴۴	۳	۲		گلستان
۶/۵۲	۶/۴۸	۷	۳		خراسان جنوبی
۶/۴۶	۶/۵۰	۲	۴		ایلام
۶/۴۷	۶/۵۲	۴	۵		اردبیل
۶/۵۲	۶/۵۷	۶	۶		هرمزگان
۶/۵۱	۶/۵۷	۵	۷		کهگیلویه و بویراحمد
۶/۵۸	۶/۶۴	۹	۸		قزوین
۶/۶۵	۶/۶۷	۱۷	۹		سمنان
۶/۵۳	۶/۶۸	۸	۱۰		بوشهر
۶/۶۲	۶/۶۹	۱۰	۱۱		چهارمحال و بختیاری
۶/۶۳	۶/۷۰	۱۳	۱۲		کرمان
۶/۶۴	۶/۷۰	۱۶	۱۳		مرکزی
۶/۶۲	۶/۷۳	۱۱	۱۴		گیلان
۶/۶۶	۶/۷۳	۱۸	۱۵		کرمانشاه
۶/۶۹	۶/۷۴	۲۲	۱۶		مازندران
۶/۶۳	۶/۷۵	۱۴	۱۷		سیستان و بلوچستان
۶/۷۳	۶/۷۶	۲۵	۱۸		اصفهان
۶/۶۳	۶/۷۶	۱۲	۱۹		خوزستان
۶/۷۲	۶/۷۸	۲۴	۲۰		خراسان شمالی
۶/۷۰	۶/۷۸	۲۳	۲۱		خراسان رضوی
۶/۶۸	۶/۷۹	۱۹	۲۲		همدان
۶/۶۳	۶/۸۰	۱۵	۲۳		کردستان
۶/۷۳	۶/۸۰	۲۷	۲۴		آذربایجان شرقی
۶/۶۹	۶/۸۰	۲۰	۲۵		قم
۶/۸۰	۶/۸۲	۳۰	۲۶		آذربایجان غربی
۶/۷۳	۶/۸۲	۲۶	۲۷		فارس
۶/۷۸	۶/۸۲	۲۸	۲۸		زنجان
۶/۶۹	۶/۸۴	۲۱	۲۹		لرستان
۶/۷۸	۶/۹۵	۲۹	۳۰		البرز
۶/۸۲	۶/۹۶	۳۱	۳۱		تهران (بدترین استان ارزیابی شده)
۶/۶۱	۶/۶۹				میانگین کشوری

جدول ۶ به عبارتی نشان‌دهنده میزان تغییرات رتبه‌ای استان‌ها در مقایسه با هم طی یک دوره یک‌ساله است؛ در اصل اگر میزان تغییرات رتبه‌ای هر استان در میان ۳۱ استان دیگر نسبت به رتبه خودش در پایش‌های مورد سنجش بیشتر باشد باید دقت شود که چرا در آن دوره وضعیت آن استان

آن میزان زیاد تغییر کرده است (چه از منظر مناسب‌تر شدن یا از منظر نامناسب‌تر شدن). بررسی تغییرات رتبه‌ای هر استان و دقیق شدن نمرات کسب شده در ارزیابی‌ها (جدول ۷ این گزارش) می‌تواند برای مقامات استانی و مسئولان مرتبط حائز اهمیت و دارای نکات قابل توجهی باشد.

– ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها

جدول ۷ ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش را به تفکیک هریک از ۳۱ استان نشان می‌دهد. ۲۱ ستون جدول ۹ در واقع ۲۱ مؤلفه پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب زیر است:

۱. ثبات قیمت مواد اولیه
۲. ثبات قوانین و مقررات
۳. ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۴. روشن (واضح) بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب‌وکار
۵. میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۶. سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۷. میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۸. رواج توزیع کالای قاچاق
۹. دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۱۰. میزان شیوع رشوه در ادارات
۱۱. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۱۲. وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۱۳. میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۱۴. وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۱۵. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۱۶. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۱۷. سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)
۱۸. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۱۹. احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۲۰. میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۲۱. میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری

جدول ۷. نتایج ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک فعالان اقتصادی ۳۱ استان در پایش پاییز ۱۳۹۹

میانگین	مؤلفه																					استان
	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
۶/۸۱	۷/۷۴	۸/۱۲	۷/۷۲	۴/۷۸	۳/۹۶	۸/۴۰	۸/۷۶	۷/۲۹	۵/۵۶	۵/۱۲	۸/۲۱	۷/۳۸	۶/۴۷	۴/۳۲	۷/۰۷	۶/۴۹	۶/۲۴	۶/۳۱	۸/۱۴	۶/۶۸	۸/۲۹	اردبیل
۶/۷۶	۷/۸۹	۷/۵۲	۷/۷۹	۵/۲۰	۴/۲۳	۸/۰۵	۸/۵۴	۷/۲۵	۵/۲۷	۵/۳۲	۸/۱۳	۷/۸۱	۵/۶۴	۴/۵۳	۶/۷۷	۶/۲۴	۶/۶۶	۶/۶۵	۷/۴۲	۶/۹۲	۸/۲۱	اصفهان
۷/۲۶	۷/۹۹	۷/۹۰	۸/۰۷	۵/۴۸	۵/۰۰	۸/۵۶	۸/۹۰	۷/۵۷	۵/۴۰	۵/۳۳	۸/۷۸	۸/۶۵	۶/۳۸	۵/۴۵	۷/۴۶	۶/۹۳	۷/۵۱	۷/۱۸	۷/۹۵	۷/۲۳	۸/۲۳	البرز
۶/۹۰	۸/۱۱	۷/۸۶	۷/۸۹	۴/۱۳	۳/۹۵	۸/۷۰	۹/۰۰	۷/۶۴	۵/۲۱	۴/۴۴	۸/۴۶	۷/۵۹	۶/۵۲	۳/۷۹	۷/۵۴	۶/۹۶	۷/۰۷	۶/۶۳	۸/۴۷	۷/۰۱	۷/۸۴	ایلام
۶/۸۴	۷/۷۰	۷/۴۱	۷/۵۳	۴/۹۸	۴/۳۹	۷/۹۹	۸/۲۲	۶/۹۳	۵/۴۷	۵/۴۵	۸/۴۵	۸/۱۶	۵/۷۹	۵/۰۳	۷/۱۵	۶/۱۹	۶/۹۰	۶/۷۶	۷/۷۸	۷/۲۰	۸/۲۵	آذربایجان شرقی
۶/۷۱	۷/۵۴	۸/۰۱	۷/۳۸	۵/۰۹	۳/۵۹	۸/۲۰	۸/۴۶	۶/۹۶	۵/۲۵	۵/۶۶	۸/۲۵	۷/۷۸	۶/۱۰	۴/۱۲	۷/۳۵	۶/۰۲	۶/۷۱	۶/۱۸	۷/۷۵	۶/۶۰	۸/۰۰	آذربایجان غربی
۷/۰۱	۷/۸۵	۸/۰۷	۷/۶۸	۴/۶۵	۴/۳۷	۸/۳۶	۸/۷۴	۷/۴۹	۵/۶۷	۵/۷۹	۸/۴۸	۸/۲۸	۶/۱۶	۴/۳۸	۷/۵۴	۶/۹۶	۷/۱۰	۶/۳۹	۷/۸۹	۶/۸۲	۸/۵۱	بوشهر
۷/۱۵	۸/۰۱	۷/۸۴	۸/۱۰	۵/۵۰	۴/۶۱	۸/۳۷	۸/۵۹	۷/۲۶	۵/۳۸	۵/۸۸	۸/۷۵	۸/۵۴	۵/۸۹	۵/۸۲	۷/۴۰	۶/۹۳	۷/۳۲	۶/۹۸	۷/۶۴	۷/۵۱	۷/۷۷	تهران
۶/۹۰	۷/۸۸	۸/۱۶	۷/۳۴	۴/۵۸	۴/۶۵	۸/۸۱	۹/۰۱	۷/۴۶	۵/۱۹	۵/۲۵	۸/۵۰	۷/۶۸	۶/۲۰	۴/۱۹	۶/۹۲	۶/۶۰	۶/۷۵	۶/۴۳	۸/۲۳	۶/۹۶	۸/۲۱	چهارمحال و بختیاری
۶/۳۷	۷/۲۴	۸/۲۰	۶/۸۵	۳/۸۸	۳/۶۷	۸/۱۰	۸/۶۲	۷/۰۶	۵/۶۹	۴/۳۴	۷/۶۰	۶/۵۰	۵/۹۸	۳/۸۴	۶/۰۸	۵/۵۶	۵/۷۵	۶/۳۶	۷/۶۸	۶/۵۹	۸/۲۸	خراسان جنوبی
۶/۹۸	۷/۶۳	۷/۹۹	۷/۷۶	۵/۱۶	۴/۷۷	۸/۲۴	۸/۶۳	۷/۲۹	۵/۴۶	۵/۴۷	۸/۴۸	۷/۸۹	۶/۱۵	۵/۱۰	۷/۱۸	۶/۸۹	۷/۰۷	۶/۶۷	۷/۵۸	۷/۰۹	۸/۰۳	خراسان رضوی
۶/۸۴	۸/۱۹	۷/۷۴	۷/۵۰	۴/۰۳	۴/۴۵	۸/۷۰	۸/۹۶	۷/۶۳	۵/۳۶	۵/۳۷	۸/۵۳	۸/۰۸	۵/۹۵	۴/۱۸	۶/۸۲	۶/۴۱	۶/۶۴	۶/۵۹	۷/۶۴	۷/۱۰	۷/۸۶	خراسان شمالی
۷/۱۳	۸/۰۴	۸/۱۷	۷/۵۵	۴/۷۵	۵/۵۳	۸/۵۴	۸/۶۴	۷/۵۹	۵/۶۰	۵/۶۵	۸/۴۸	۸/۱۵	۶/۲۵	۴/۸۹	۷/۳۴	۷/۱۳	۷/۱۰	۷/۱۵	۷/۹۵	۷/۳۷	۸/۰۱	خوزستان
۶/۹۶	۸/۱۵	۸/۱۰	۷/۷۴	۴/۸۳	۴/۲۰	۸/۴۱	۸/۷۴	۷/۵۰	۵/۱۴	۵/۱۶	۸/۴۳	۷/۸۱	۶/۶۵	۴/۳۷	۷/۱۱	۶/۵۳	۷/۱۲	۶/۹۷	۷/۸۴	۷/۰۹	۸/۲۹	زنجان
۶/۷۴	۷/۶۱	۸/۰۵	۷/۴۷	۴/۸۴	۴/۵۲	۸/۲۶	۸/۸۶	۷/۲۱	۴/۹۹	۴/۳۳	۸/۳۳	۷/۳۷	۶/۲۲	۴/۸۰	۷/۰۱	۶/۰۹	۶/۵۳	۶/۴۷	۷/۴۶	۶/۶۳	۸/۱۰	سمنان
۷/۰۵	۸/۳۱	۸/۲۷	۷/۴۳	۴/۶۹	۵/۵۱	۸/۷۰	۸/۶۸	۷/۶۳	۵/۹۲	۵/۲۲	۸/۴۰	۸/۰۶	۵/۸۲	۴/۶۱	۷/۴۷	۷/۳۰	۶/۹۹	۶/۰۳	۷/۹۸	۷/۱۱	۷/۸۶	سیستان و بلوچستان
۷/۰۳	۷/۸۵	۷/۶۰	۷/۹۷	۴/۹۲	۴/۰۷	۸/۲۵	۸/۶۹	۷/۵۱	۵/۸۴	۵/۹۲	۸/۴۷	۸/۰۶	۵/۸۶	۵/۰۲	۷/۳۶	۶/۸۸	۷/۰۹	۶/۹۲	۷/۸۴	۷/۳۲	۸/۱۲	فارس
۶/۸۲	۷/۷۲	۷/۶۲	۷/۳۹	۴/۷۸	۴/۳۱	۸/۳۰	۸/۶۳	۷/۵۲	۵/۱۹	۵/۰۵	۸/۲۵	۷/۹۸	۶/۱۷	۴/۴۷	۷/۲۳	۶/۷۱	۷/۰۲	۶/۴۹	۷/۴۴	۷/۰۱	۷/۸۵	قزوین
۶/۹۷	۷/۸۸	۷/۷۴	۷/۶۳	۵/۳۷	۴/۵۳	۸/۵۱	۸/۹۱	۷/۶۱	۵/۴۹	۵/۶۶	۸/۴۷	۷/۹۳	۶/۲۶	۴/۴۱	۶/۹۴	۶/۲۱	۶/۷۸	۶/۹۶	۷/۸۰	۷/۰۱	۸/۳۲	قم
۶/۹۷	۷/۸۲	۸/۶۲	۷/۳۳	۵/۰۶	۴/۵۶	۸/۵۲	۸/۷۶	۷/۵۹	۵/۰۵	۵/۸۸	۸/۳۴	۸/۱۴	۶/۴۰	۴/۱۵	۷/۱۸	۶/۷۷	۶/۸۳	۶/۴۸	۸/۱۴	۷/۰۶	۷/۶۹	کردستان
۶/۸۳	۷/۶۹	۷/۹۰	۷/۶۵	۴/۵۹	۴/۱۷	۸/۲۶	۸/۵۱	۷/۲۰	۵/۳۳	۵/۱۵	۸/۵۰	۸/۱۶	۶/۶۲	۳/۸۶	۶/۷۶	۶/۵۰	۶/۶۵	۶/۶۵	۸/۰۹	۷/۰۸	۸/۰۳	کرمان
۶/۹۴	۷/۷۶	۸/۱۶	۷/۷۲	۴/۴۳	۴/۷۵	۸/۵۵	۸/۸۷	۷/۳۱	۵/۲۷	۵/۱۱	۸/۴۸	۸/۰۳	۶/۵۵	۳/۸۸	۷/۰۲	۶/۸۹	۷/۳۳	۶/۸۹	۸/۰۷	۶/۸۸	۸/۱۳	کرمانشاه
۶/۹۷	۸/۳۷	۷/۷۹	۷/۶۰	۴/۰۷	۴/۴۰	۸/۶۲	۸/۵۹	۷/۷۰	۵/۴۰	۵/۱۰	۸/۶۲	۸/۵۹	۶/۳۴	۳/۸۳	۷/۸۲	۶/۸۷	۷/۱۷	۶/۸۴	۷/۷۷	۷/۳۲	۷/۶۷	کهگیلویه و بویراحمد
۶/۵۰	۷/۴۵	۷/۹۳	۷/۱۲	۴/۵۸	۳/۹۰	۸/۲۹	۸/۴۸	۷/۰۴	۵/۱۰	۴/۷۹	۷/۸۵	۷/۴۷	۵/۸۵	۴/۱۴	۶/۳۸	۶/۲۵	۶/۳۴	۶/۰۱	۷/۴۲	۵/۹۲	۸/۱۴	گلستان
۶/۹۸	۸/۰۳	۸/۱۳	۷/۵۵	۴/۸۳	۴/۵۲	۸/۶۵	۸/۷۱	۷/۷۰	۵/۴۵	۵/۳۱	۸/۴۳	۸/۱۵	۶/۰۸	۴/۴۹	۷/۱۲	۶/۸۲	۷/۰۲	۶/۵۱	۸/۲۱	۷/۰۱	۷/۹۵	گیلان
۷/۱۴	۸/۵۷	۸/۱۸	۷/۷۱	۴/۵۹	۴/۵۸	۸/۹۴	۹/۱۰	۷/۹۵	۵/۳۷	۵/۳۷	۸/۲۹	۸/۱۰	۶/۲۵	۳/۸۵	۷/۷۱	۷/۳۵	۷/۳۲	۷/۰۱	۸/۳۸	۷/۲۱	۷/۹۴	لرستان
۶/۷۶	۷/۶۹	۷/۶۹	۷/۲۴	۴/۶۴	۴/۱۹	۸/۲۱	۸/۴۶	۷/۰۷	۵/۳۹	۵/۲۵	۸/۲۶	۸/۱۷	۵/۸۶	۴/۴۴	۶/۸۵	۶/۸۹	۶/۸۰	۶/۷۳	۷/۳۷	۶/۷۵	۸/۰۸	مازندران
۶/۸۳	۷/۵۸	۷/۹۶	۷/۳۷	۴/۶۲	۴/۵۰	۸/۳۷	۸/۷۹	۷/۳۵	۵/۴۳	۴/۹۰	۸/۰۶	۷/۶۸	۶/۴۰	۴/۲۸	۶/۹۵	۶/۴۹	۶/۸۵	۶/۷۱	۷/۸۴	۶/۹۶	۸/۳۴	مرکزی
۶/۷۹	۷/۴۸	۸/۰۵	۷/۵۸	۴/۵۷	۴/۲۸	۸/۰۹	۸/۶۸	۷/۲۱	۵/۳۳	۴/۸۰	۸/۴۰	۷/۹۶	۶/۰۴	۳/۷۱	۷/۲۲	۶/۸۸	۷/۰۷	۶/۶۸	۷/۴۸	۷/۱۱	۸/۰۴	هرمزگان
۷/۰۵	۸/۱۹	۸/۲۶	۷/۸۴	۴/۷۰	۴/۴۷	۸/۷۸	۸/۸۸	۷/۵۲	۵/۵۷	۵/۴۵	۸/۶۰	۷/۸۱	۶/۶۲	۴/۵۶	۷/۰۵	۶/۶۶	۶/۹۷	۶/۸۳	۸/۰۷	۷/۲۲	۸/۰۴	همدان
۶/۷۵	۷/۲۰	۷/۷۵	۷/۴۵	۴/۸۱	۴/۲۸	۸/۰۲	۸/۶۸	۷/۲۲	۵/۵۷	۵/۴۲	۸/۱۸	۷/۷۰	۶/۳۶	۴/۵۹	۶/۸۶	۶/۰۷	۶/۵۲	۶/۸۶	۷/۴۶	۶/۵۶	۸/۱۲	یزد
۶/۸۹	۷/۸۴	۷/۸۶	۷/۵۸	۴/۷۴	۴/۴۲	۸/۴۱	۸/۷۱	۷/۴۰	۵/۴۰	۵/۲۸	۸/۲۷	۷/۹۲	۶/۱۹	۴/۴۰	۷/۱۲	۶/۶۲	۶/۸۷	۶/۶۶	۷/۸۳	۶/۹۸	۸/۰۷	کل کشور

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

جدول ۷ نشان می‌دهد فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش از هر استان، کدام مؤلفه‌ها را مناسب‌تر یا نامناسب‌تر ارزیابی کرده‌اند. با تحلیل مقایسه‌ای این جدول با جدول ۶ در گزارش پایش قبلی، تابستان ۱۳۹۹ می‌توان به اطلاعات قابل توجهی دست یافت؛ از جمله اینکه مثلاً برای مؤلفه «میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی» نامناسب‌ترین ارزیابی در مطالعه تابستان ۱۳۹۹ مربوط به فعالان استان گیلان بوده است در حالی که برای پایش پاییز ۱۳۹۹ نامناسب‌ترین ارزیابی از این مؤلفه مربوط به استان کردستان بوده است.

این جدول همچنین نشان می‌دهد پاییز ۱۳۹۹ بدترین ارزیابی فعالان اقتصادی یک استان از یک مؤلفه امنیت سرمایه‌گذاری را فعالان اقتصادی استان لرستان با میانگین نمره ۹/۱ از مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» ارائه داده‌اند. بهترین ارزیابی فعالان اقتصادی یک استان از یک مؤلفه امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۳۹۹ را هم فعالان اقتصادی استان کرمانشاه با میانگین نمره ۳/۴۸ از مؤلفه «رواج توزیع کالای قاچاق» ارائه داده‌اند.

– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری
ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران در پاییز ۱۳۹۹ به تفکیک حوزه‌های کاری در جدول ۸ و نمودار ۴ ارائه شده است.

جدول ۸. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

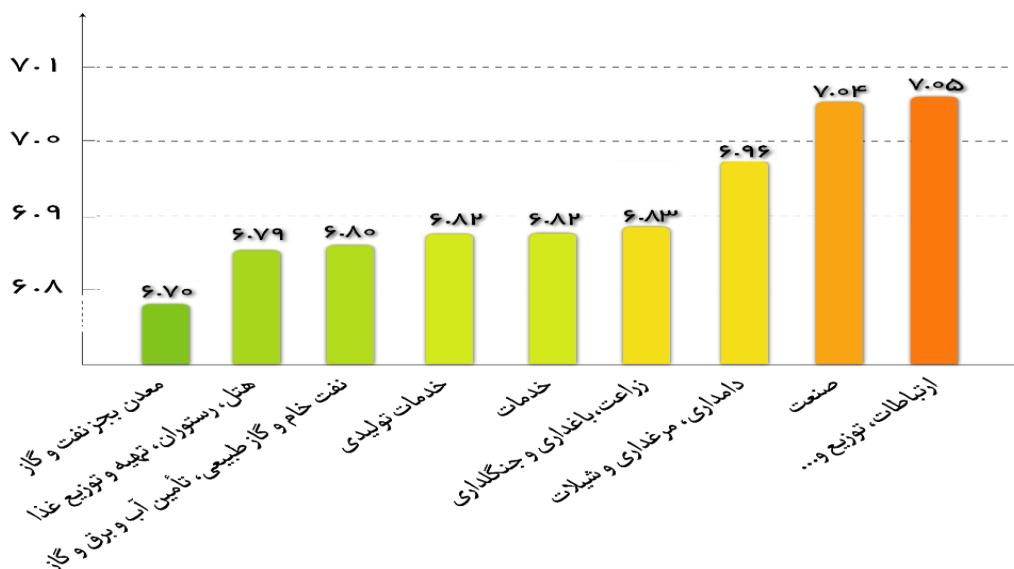
به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه پاییز ۱۳۹۹ و مقایسه با ارزیابی پایش تابستان ۱۳۹۹

تغییر وضعیت	پاییز ۱۳۹۹	تابستان ۱۳۹۹	حوزه کاری
نامناسب‌تر	۷/۰۵	۶/۹۹	ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)
نامناسب‌تر	۷/۰۴	۶/۹۸	صنعت (شامل کلیه صنعت و موارد مرتبط با ساختمان)
مناسب‌تر	۶/۹۷	۶/۹۹	خدمات (آموزش، بهداشت و...)
مناسب‌تر	۶/۹۶	۷/۰۳	دامداری، مرغداری و شیلات
مناسب‌تر	۶/۸۳	۶/۹۴	زراعت، باغداری و جنگلداری
مناسب‌تر	۶/۸۲	۷/۰۰	خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب‌وکار)
مناسب‌تر	۶/۸۰	۷/۰۰	نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب و برق و گاز
مناسب‌تر	۶/۷۹	۷/۰۸	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا
مناسب‌تر	۶/۷۰	۶/۹۴	معدن بجز نفت و گاز

فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه در پاییز ۱۳۹۹ از حوزه کاری «معدن بجز نفت و گاز» مناسب‌ترین ارزیابی را از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه داده‌اند. نامناسب‌ترین ارزیابی را هم فعالان حوزه «ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)» ارائه داده‌اند.

گفتنی است فعالان کسب‌وکار از حوزه «زراعت، باغداری و جنگلداری» در پایش تابستان ۱۳۹۹ مناسب‌ترین ارزیابی و فعالان حوزه «هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا» نامناسب‌ترین ارزیابی را از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده بودند. این تغییرات فصلی نیز می‌تواند موضوع تحقیقات بعدی باشند.

نمودار ۴. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری، پاییز ۱۳۹۹

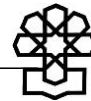

– ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در پاییز ۱۳۹۹

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش، از هریک از مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک هر حوزه کاری در جدول ۹ نشان داده شده است. این جدول نشان می‌دهد در پاییز ۱۳۹۹ مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» از منظر فعالان در کسب‌وکار «هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا» نامناسب‌ترین مؤلفه ارزیابی شده است و یا از منظر فعالان در بخش دامداری و مرغداری مؤلفه «اعمال نفوذ و تیبانی در معاملات ادارات» با کسب نمره نامناسب در میان نامناسب‌ترین ارزیابی‌ها دومین جایگاه را به خود اختصاص داده است. برای بررسی بهتر روند پیمایش و کسب اطلاع از ارزیابی دقیق مشارکت‌کنندگان لازم است تا نتایج جدول ۹ در پاییز ۱۳۹۹ با نتایج جدول متناظر در تابستان ۱۳۹۹ نیز مقایسه شود.^۱

با افزایش تعداد داده‌ها (پاسخ‌های دریافت شده از فعالان اقتصادی شرکت‌کننده در این پیمایش) و امکان روندپژوهی با نتایج این سری مطالعات، می‌توان در مطالعات مستقلی، جداول متناظر جدول ۹ را در فصول مختلف این مطالعه بررسی و مقایسه کرد و دلالت‌های سیاستگذاری متنوعی برای ارتقای امنیت سرمایه‌گذاری در حوزه‌های کاری مختلف استخراج و پیشنهاد کرد.

۱. برای مطالعه بیشتر می‌توانید به گزارش سیدامیر سیاح و ایمان تهرانی، «پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۱۱. تابستان ۱۳۹۹»، شماره مسلسل ۱۷۴۲۲، اسفندماه ۱۳۹۹، مراجعه کنید. لازم به یادآوری است که هر چه رنگ‌ها تیره‌تر (قرمز پررنگ) باشند یعنی وضعیت آن مؤلفه و ناگر نسبت به سایر مؤلفه‌ها و ناگرها در آن حوزه نامناسب‌تر است.

جدول ۹. ارزیابی فعالان اقتصادی از مؤلفه‌های (پیمایشی) امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در پاییز ۱۳۹۹ (نامناسب‌ترین ارزیابی: ۱۰)

عنوان	صنعت و ساختمان	زراعت و باغداری	دامداری، مرغداری	معادن (بجز نفت و گاز)	نفت، گاز، آب و ...	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا	ارتباطات، توزیع و حمل‌ونقل	تولیدی، بانک و بیمه	آموزش و بهداشت
ثبات قیمت مواد اولیه	۸/۰۱	۷/۸۵	۸/۰۴	۷/۳۲	۷/۹۷	۷/۶۹	۸/۱۶	۸/۰۶	۸/۰۰
ثبات قوانین و مقررات	۷/۰۹	۷/۲۵	۷/۳۴	۷/۳۲	۷/۳۴	۶/۱۴	۷/۰۵	۶/۷۱	۶/۷۲
ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان	۷/۷۸	۷/۶۶	۷/۶۷	۷/۶۹	۷/۴۳	۷/۷۹	۷/۸۲	۷/۸۷	۷/۶۷
روشن بودن قوانین و مقررات کسب‌وکار	۶/۶۹	۶/۹۳	۷/۰۶	۶/۷۱	۶/۶۲	۶/۱۶	۶/۶۶	۶/۴۲	۶/۶۰
میزان اعتماد به دادگاه‌های استان	۷/۰۶	۶/۶۶	۶/۸۹	۶/۵۹	۷/۰۳	۶/۹۰	۷/۰۴	۶/۶۴	۷/۱۱
سرعت عمل و تعهد پلیس در رسیدگی به شکایات	۶/۸۹	۶/۴۴	۶/۷۴	۶/۰۸	۶/۸۰	۶/۶۳	۶/۷۷	۶/۴۷	۶/۸۳
تخصصی بودن مراجع قضایی در دعاوی تجاری	۷/۲۷	۶/۹۷	۷/۱۳	۷/۱۰	۷/۲۲	۷/۰۶	۷/۱۴	۶/۸۰	۷/۱۲
رواج توزیع کالای قاچاق	۵/۰۶	۴/۷۰	۵/۴۳	۴/۱۰	۴/۳۵	۴/۰۶	۵/۰۴	۴/۵۷	۵/۰۷
دسترسی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان	۶/۱۲	۶/۴۶	۶/۰۹	۶/۲۰	۵/۴۵	۵/۹۰	۶/۲۱	۶/۲۳	۶/۱۵
میزان شیوع رشوه در ادارات	۸/۲۱	۷/۶۵	۷/۸۱	۷/۸۰	۷/۶۱	۸/۰۸	۸/۲۱	۷/۸۱	۸/۰۶
اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۸/۵۲	۸/۰۴	۸/۴۶	۸/۰۸	۷/۹۵	۸/۵۵	۸/۵۷	۸/۲۱	۸/۴۵
وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار	۵/۴۳	۵/۳۷	۵/۶۵	۴/۶۹	۵/۲۰	۵/۱۴	۵/۴۶	۵/۰۳	۵/۳۵
میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد در بازار	۵/۳۴	۵/۶۶	۵/۵۹	۶/۲۳	۵/۹۲	۵/۳۸	۵/۳۲	۵/۳۵	۵/۵۲
وفای به عهد دولت و شرکت‌های دولتی	۷/۳۱	۷/۵۰	۷/۴۹	۷/۴۴	۷/۷۵	۷/۵۸	۷/۳۷	۷/۳۴	۷/۳۵
عمل مسئولان ملی به وعده‌ها	۸/۷۳	۸/۴۹	۸/۷۳	۸/۴۵	۸/۵۷	۸/۹۴	۸/۷۷	۸/۷۱	۸/۶۰
عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌ها	۸/۵۲	۸/۱۷	۸/۳۰	۷/۸۷	۷/۹۸	۸/۷۴	۸/۵۶	۸/۴۸	۸/۳۷
سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)	۴/۷۲	۴/۱۶	۴/۳۸	۴/۱۷	۴/۲۶	۴/۳۸	۴/۷۹	۴/۴۱	۴/۹۱
استفاده غیرمجاز از نام تجاری و مالکیت معنوی	۵/۱۷	۴/۷۹	۴/۱۱	۴/۰۵	۴/۰۷	۴/۱۹	۵/۲۹	۴/۸۳	۵/۰۴
احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی	۷/۸۰	۷/۷۰	۷/۷۳	۷/۶۹	۷/۵۵	۷/۶۰	۷/۷۳	۷/۳۴	۷/۶۱
میزان اختلال در اثر تحریم‌های خارجی	۸/۲۱	۷/۳۷	۷/۸۱	۷/۴۴	۷/۹۷	۷/۷۱	۸/۰۵	۸/۱۱	۸/۰۲
میزان حمایت مسئولان استانی از سرمایه‌گذاری	۷/۹۴	۷/۵۷	۷/۷۰	۷/۶۰	۷/۶۸	۸/۰۷	۷/۹۳	۷/۹۱	۷/۷۸

۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری

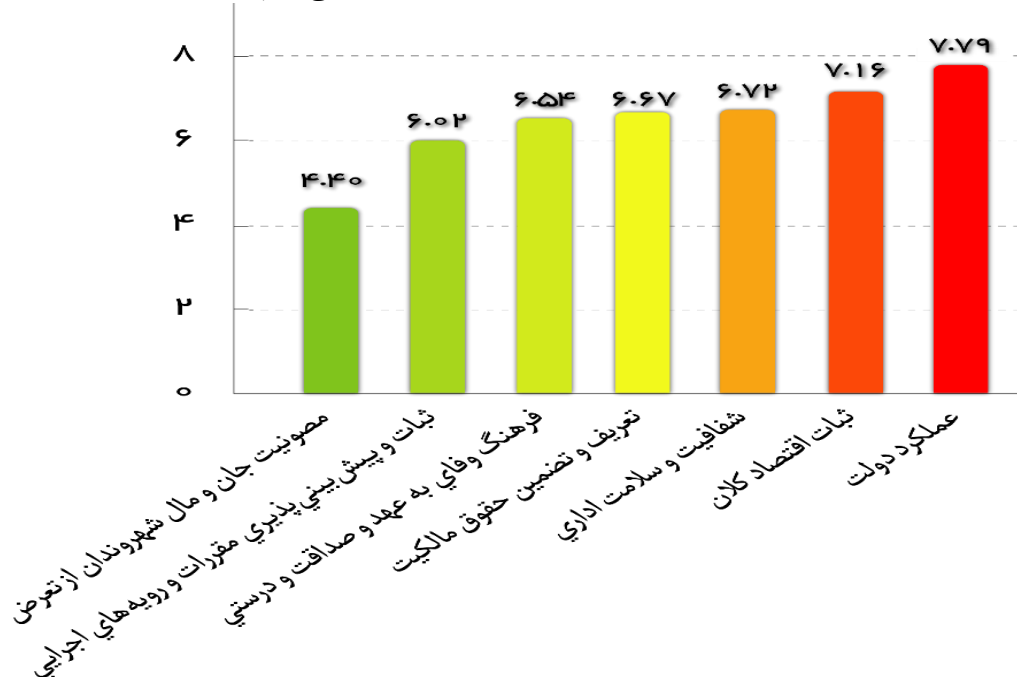
همچنان‌که در بخش‌های پیشین اشاره شد، هر شاخص از تعدادی نماگر و هر نماگر از تعدادی مؤلفه تشکیل شده است. در بخش قبلی این گزارش، نتایج این پژوهش براساس مؤلفه‌های آماری و پیمایشی ارائه شد. در این بخش نتایج پژوهش براساس نماگرهای هفت‌گانه امنیت سرمایه‌گذاری ارائه می‌شود. یادآوری می‌شود در این پژوهش، هفت نماگر اصلی تشکیل‌دهنده شاخص امنیت سرمایه‌گذاری مطابق جدول زیر تعریف شده‌اند و ارزیابی کلی هر نماگر با تلفیق مؤلفه‌های آماری و پیمایشی (به‌صورت تأثیر ۲۰ درصدی مؤلفه‌های آماری و ۸۰ درصدی مؤلفه‌های پیمایشی) به این ترتیب بوده است:

جدول ۱۰. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در پاییز، تابستان و بهار ۱۳۹۹

ردیف	نماگرهای شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	تابستان ۱۳۹۹	پاییز ۱۳۹۹	تغییر پاییز نسبت به تابستان
۱	عملکرد دولت (بدترین ارزیابی در دو فصل اخیر)	۷/۸۵	۷/۷۹	مناسب‌تر
۲	ثبات اقتصاد کلان	۷/۴۰	۷/۱۶	مناسب‌تر
۴	شفافیت و سلامت اداری	۶/۸۸	۶/۷۲	مناسب‌تر
۳	تعریف و تضمین حقوق مالکیت	۶/۷۰	۶/۶۷	مناسب‌تر
۵	فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی	۶/۵۷	۶/۵۴	مناسب‌تر
۶	ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی	۶/۰۵	۶/۰۲	مناسب‌تر
۷	مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض	۴/۶۲	۴/۴۰	مناسب‌تر

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

نمودار ۵. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در پاییز ۱۳۹۹

در جدول ۱۰ ترتیب نماگرهای هفت‌گانه از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین ارائه شده است. از مقایسه این جدول با مطالعات گذشته درمی‌یابیم که نامناسب‌ترین نماگر در پاییز ۱۳۹۹ همانند سه پایش تابستان ۱۳۹۹، بهار ۱۳۹۹ و زمستان ۱۳۹۸ نماگر «عملکرد دولت» بوده است در حالی که در پایش پاییز ۱۳۹۸ نماگر تعریف و تضمین حقوق مالکیت، نامناسب‌ترین وضعیت را به‌خود اختصاص داده است. در این میان مناسب‌ترین نماگر در چند پایش اخیر همچنان نماگر مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض است. نکته دیگر آنکه وضعیت تمامی نماگرها در پاییز ۱۳۹۹ نسبت به تابستان ۱۳۹۹ به‌صورت ناچیزی مناسب‌تر و بهتر ارزیابی شده است. رتبه‌بندی استان‌ها^۱ به‌ترتیب هریک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، در ادامه ارائه شده است.

۳-۱. بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استانی

رتبه‌بندی استان‌ها به‌ترتیب هریک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، در ادامه ارائه شده است.

نماگر «عملکرد دولت»

در پاییز ۱۳۹۹ نیز مجدداً مشابه پایش قبل از آن، نماگر عملکرد دولت با کمیت ۷/۷۹ به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است. در تابستان ۱۳۹۹ نیز نماگر عملکرد دولت با کمیت ۷/۸۵ مجدداً به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر بوده است. در بهار ۱۳۹۹ نماگر عملکرد دولت با کمیت ۷/۶۵ به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر شناخته شده و وضعیت این نماگر در پایش‌های اخیر به‌شدت نامناسب ارزیابی شده است؛ ادامه این روند و بررسی آن در گزارش‌های آتی می‌تواند حائز پیام‌های قابل توجه برای نهادهای مربوطه و درگیر با مؤلفه‌های این نماگر باشد. به‌عبارتی ارزیابی نامناسب‌تر فعالان از نماگر عملکرد دولت و تکرار این امر تبعات ناخوشایندی می‌تواند به‌همراه داشته باشد.

۱. گفتنی است که در این قسمت براساس محاسبات انجام شده برای هر نماگر و برای همه استان‌ها که متشکل از داده‌های آماری و داده‌های پیمایشی از ارزیابی فعالان مشارکت‌کننده در هر پایش به‌دست می‌آید، اعداد هر استان محاسبه شده سپس جهت ادراک بهتر و به‌وجود آمدن شرایط مقایسه مابین استان‌ها، رتبه‌بندی مابین اعداد همه استان‌ها در هر نماگر از مناسب‌ترین وضعیت تا نامناسب‌ترین عدد (عدد بیشتر) مرتب‌سازی شده‌اند.

جدول ۱۱. رتبه استان‌ها براساس نماگر «عملکرد دولت» در پاییز ۱۳۹۹

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان
۱	خراسان جنوبی	۷/۴۳	۱۲	کرمان	۷/۷۴	۲۳	خوزستان
۲	یزد	۷/۴۷	۱۳	قم	۷/۷۵	۲۴	کردستان
۳	گلستان	۷/۵۰	۱۴	چهارمحال و بختیاری	۷/۷۹	۲۵	ایلام
۴	مازندران	۷/۵۴	۱۵	خراسان رضوی	۷/۷۹	۲۶	تهران
۵	آذربایجان شرقی	۷/۵۴	۱۶	فارس	۷/۸۱	۲۷	البرز
۶	قزوین	۷/۵۸	۱۷	خراسان شمالی	۷/۸۱	۲۸	زنجان
۷	مرکزی	۷/۶۴	۱۸	اردبیل	۷/۸۶	۲۹	سیستان و بلوچستان
۸	آذربایجان غربی	۷/۶۴	۱۹	بوشهر	۷/۸۶	۳۰	همدان
۹	هرمزگان	۷/۷۰	۲۰	کرمانشاه	۷/۸۸	۳۱	لرستان
۱۰	سمنان	۷/۷۱	۲۱	کهگیلویه و بویراحمد	۷/۸۹		میانگین کشوری
۱۱	اصفهان	۷/۷۳	۲۲	گیلان	۷/۹۰		

شکل ۳. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۳۹۹

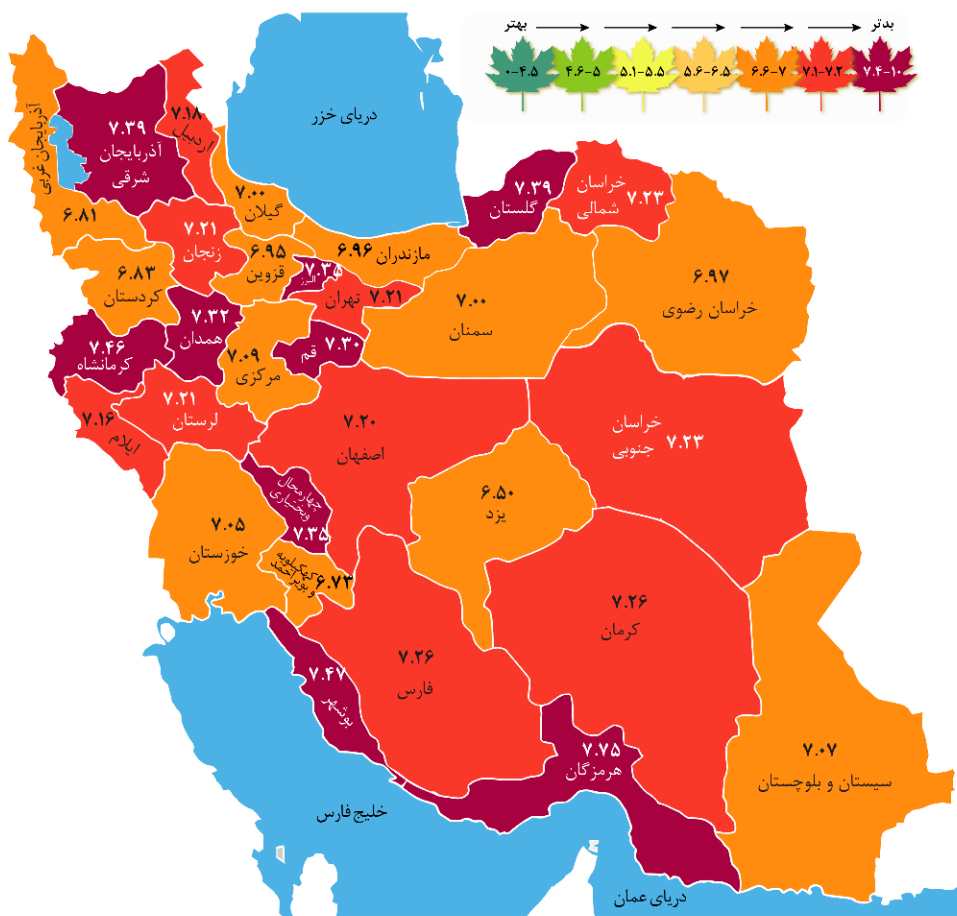
نماگر «ثبات اقتصاد کلان»

نماگر ثبات اقتصاد کلان در پاییز ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۱۶ ارزیابی شده است؛ این نماگر در تابستان ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۴۰ همانند دو پایش بهار ۱۳۹۹ (با کمیت ۶/۶۹) و زمستان ۱۳۹۸ (با کمیت ۶/۴۲) دومین نماگر بد در میان هفت نماگر دیگر ارزیابی شده است. به عبارتی با توجه به شرایط کلان اقتصادی ایران و همچنین روند اتفاقات رخ داده در فصول گذشته این نماگر همچنان دومین نماگر نامناسب ارزیابی شده است. وضعیت این نماگر در مطالعه پاییز ۱۳۹۹ در استان‌های یزد، کهگیلویه و بویراحمد و آذربایجان غربی نسبت به سایر استان‌ها بهتر و مناسب‌تر ارزیابی شده و در استان‌های هرمزگان، بوشهر و کرمانشاه نامناسب‌تر از بقیه بوده است. جدول ۱۲ رتبه‌بندی استان‌ها براساس نماگر ثبات اقتصاد کلان را نشان می‌دهد.

جدول ۱۲. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در پاییز ۱۳۹۹

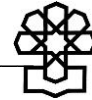
رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	رتبه
۱	یزد	۶/۵۰	۱۲	مرکزی	۷/۰۹	۲۳	قم	۷/۳۰
۲	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۷۳	۱۳	ایلام	۷/۱۶	۲۴	همدان	۷/۳۲
۳	آذربایجان غربی	۶/۸۱	۱۴	اردبیل	۷/۱۸	۲۵	چهارمحال و بختیاری	۷/۳۵
۴	کردستان	۶/۸۳	۱۵	اصفهان	۷/۲۰	۲۶	البرز	۷/۳۵
۵	قزوین	۶/۹۵	۱۶	لرستان	۷/۲۱	۲۷	آذربایجان شرقی	۷/۳۹
۶	مازندران	۶/۹۶	۱۷	تهران	۷/۲۱	۲۸	گلستان	۷/۳۹
۷	خراسان رضوی	۶/۹۷	۱۸	زنجان	۷/۲۱	۲۹	کرمانشاه	۷/۴۶
۸	گیلان	۷/۰۰	۱۹	خراسان جنوبی	۷/۲۳	۳۰	بوشهر	۷/۴۷
۹	سمنان	۷/۰۰	۲۰	خراسان شمالی	۷/۲۳	۳۱	هرمزگان	۷/۷۵
۱۰	خوزستان	۷/۰۵	۲۱	کرمان	۷/۲۶	میانگین کشوری	۷/۱۶	
۱۱	سیستان و بلوچستان	۷/۰۷	۲۲	فارس	۷/۲۶			

شکل ۴. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۳۹۹

نماگر «شفافیت و سلامت اداری»

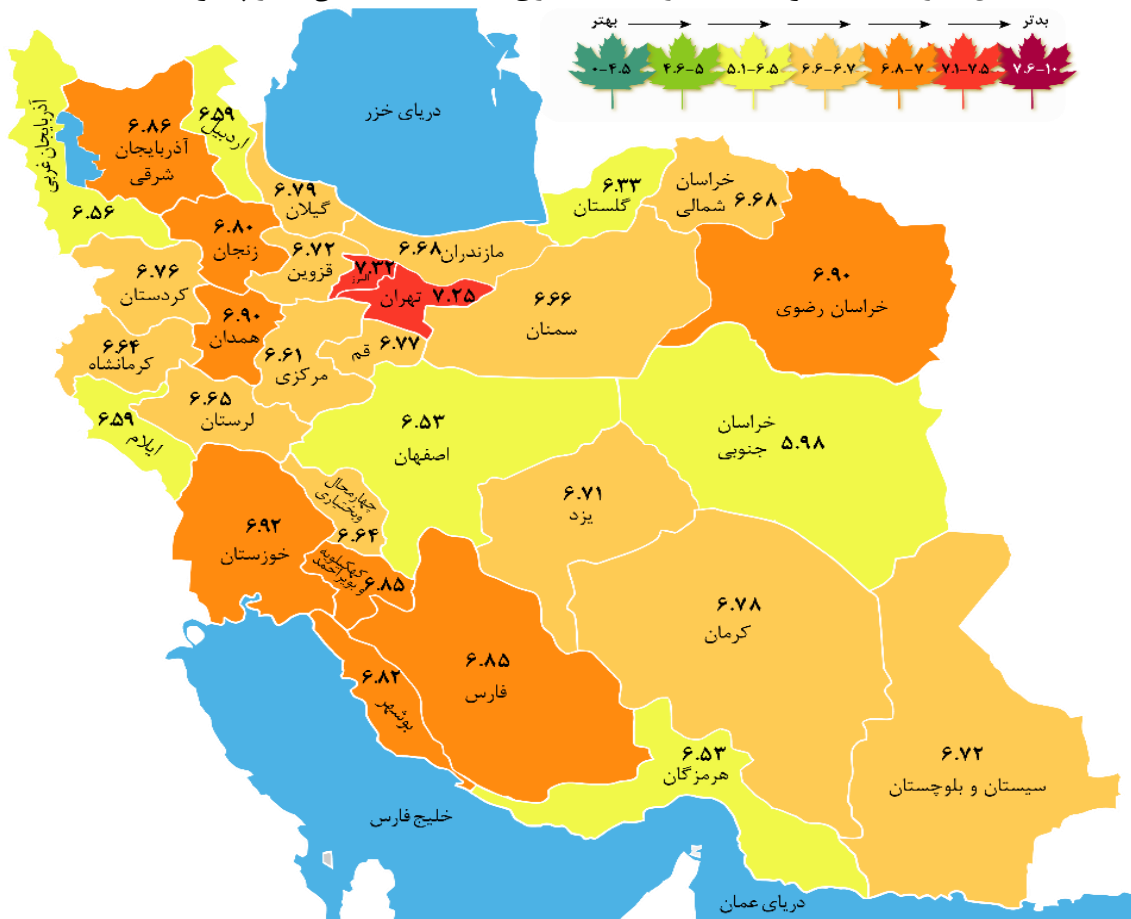
نماگر شفافیت و سلامت اداری، شامل چهار مؤلفه است که همه آنها به صورت پیمایشی محاسبه شده‌اند و در جایگاه سوم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته است. جدول ۱۳ رتبه‌بندی استان‌ها براساس این نماگر را در مطالعه پاییز ۱۳۹۹ نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که وضعیت استان‌های خراسان جنوبی، گلستان و اصفهان مناسب‌ترین و استان‌های البرز، تهران و خوزستان نامناسب‌ترین ارزیابی را از منظر فعالان اقتصادی هر استان در این نماگر کسب کرده‌اند.

جدول ۱۳. رتبه استان‌ها براساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در پاییز ۱۳۹۹

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان
۱	خراسان جنوبی	۵/۹۸	۱۲	سمنان	۶/۶۶	۲۳	بوشهر
۲	گلستان	۶/۳۳	۱۳	خراسان شمالی	۶/۶۸	۲۴	کهگیلویه و بویراحمد
۳	اصفهان	۶/۵۳	۱۴	مازندران	۶/۶۸	۲۵	فارس
۴	هرمزگان	۶/۵۳	۱۵	یزد	۶/۷۱	۲۶	آذربایجان شرقی
۵	آذربایجان غربی	۶/۵۶	۱۶	قزوین	۶/۷۲	۲۷	همدان
۶	ایلام	۶/۵۹	۱۷	سیستان و بلوچستان	۶/۷۲	۲۸	خراسان رضوی
۷	اردبیل	۶/۵۹	۱۸	کردستان	۶/۷۶	۲۹	خوزستان
۸	مرکزی	۶/۶۱	۱۹	قم	۶/۷۷	۳۰	تهران
۹	کرمانشاه	۶/۶۴	۲۰	کرمان	۶/۷۸	۳۱	البرز
۱۰	چهارمحال و بختیاری	۶/۶۴	۲۱	گیلان	۶/۷۹	میانگین کشوری	
۱۱	لرستان	۶/۶۵	۲۲	زنجان	۶/۸۰		

شکل ۵. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۳۹۹

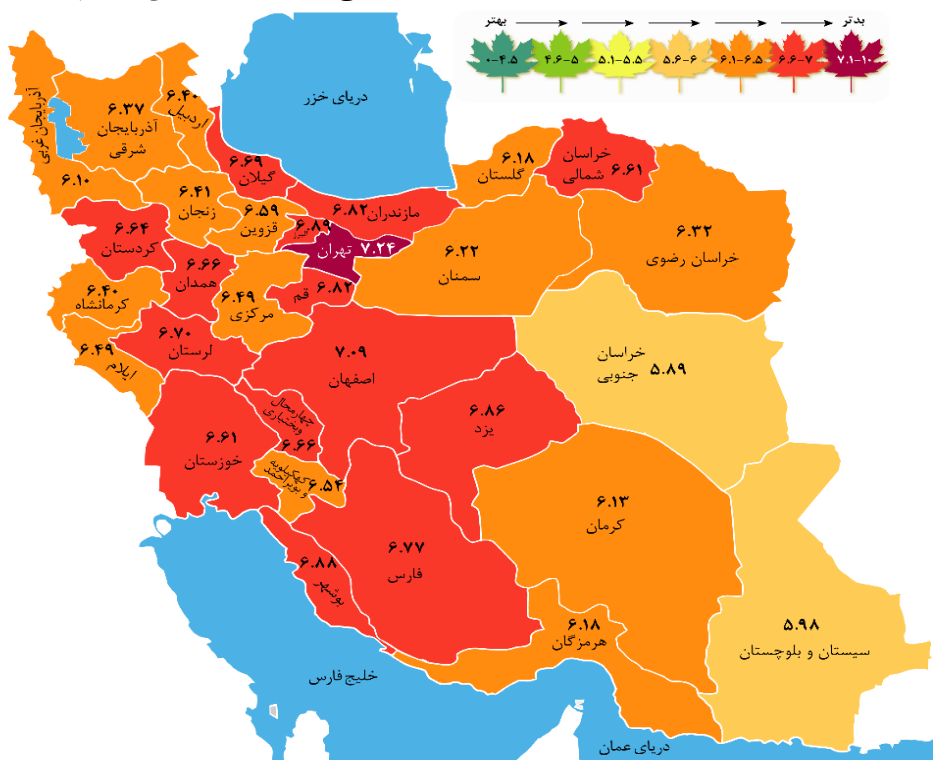
نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی»

نماگر فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی، دارای بیشترین مؤلفه (۹ مؤلفه) در میان هفت نماگر دیگر است که بیش از نیمی از آنها پیمایشی هستند. این نماگر در پاییز ۱۳۹۹ همانند دو پایش گذشته، در رتبه پنجم قرار گرفته و وضعیت این نماگر در فصل تابستان ۱۳۹۹ در جدول ۱۵ ارائه شده است.

جدول ۱۵. رتبه استان‌ها در نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» پاییز ۱۳۹۹

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۵/۸۹	۱۲	زنجان	۶/۴۱	۲۳	لرستان	۶/۷۰
۲	سیستان و بلوچستان	۵/۹۸	۱۳	ایلام	۶/۴۹	۲۴	فارس	۶/۷۷
۳	آذربایجان غربی	۶/۱۰	۱۴	مرکزی	۶/۴۹	۲۵	قم	۶/۸۲
۴	کرمان	۶/۱۳	۱۵	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۵۴	۲۶	مازندران	۶/۸۲
۵	هرمزگان	۶/۱۸	۱۶	قزوین	۶/۵۹	۲۷	یزد	۶/۸۶
۶	گلستان	۶/۱۸	۱۷	خراسان شمالی	۶/۶۱	۲۸	بوشهر	۶/۸۸
۷	سمنان	۶/۲۲	۱۸	خوزستان	۶/۶۱	۲۹	البرز	۶/۸۹
۸	خراسان رضوی	۶/۳۲	۱۹	کردستان	۶/۶۴	۳۰	اصفهان	۷/۰۹
۹	آذربایجان شرقی	۶/۳۷	۲۰	چهارمحال و بختیاری	۶/۶۶	۳۱	تهران	۷/۲۴
۱۰	کرمانشاه	۶/۴۰	۲۱	همدان	۶/۶۶		میانگین کشوری	۶/۵۴
۱۱	اردبیل	۶/۴۰	۲۲	گیلان	۶/۶۹			

شکل ۷. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۳۹۹

نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»

جدول ۱۶ نشان می‌دهد در پاییز ۱۳۹۹ فعالان اقتصادی از استان‌های گلستان، آذربایجان غربی و سمنان مناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های لرستان، بوشهر و فارس نامناسب‌ترین ارزیابی در نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» را ارائه داده‌اند.

جدول ۱۶. رتبه استان‌ها براساس نماگر

«ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در پاییز ۱۳۹۹

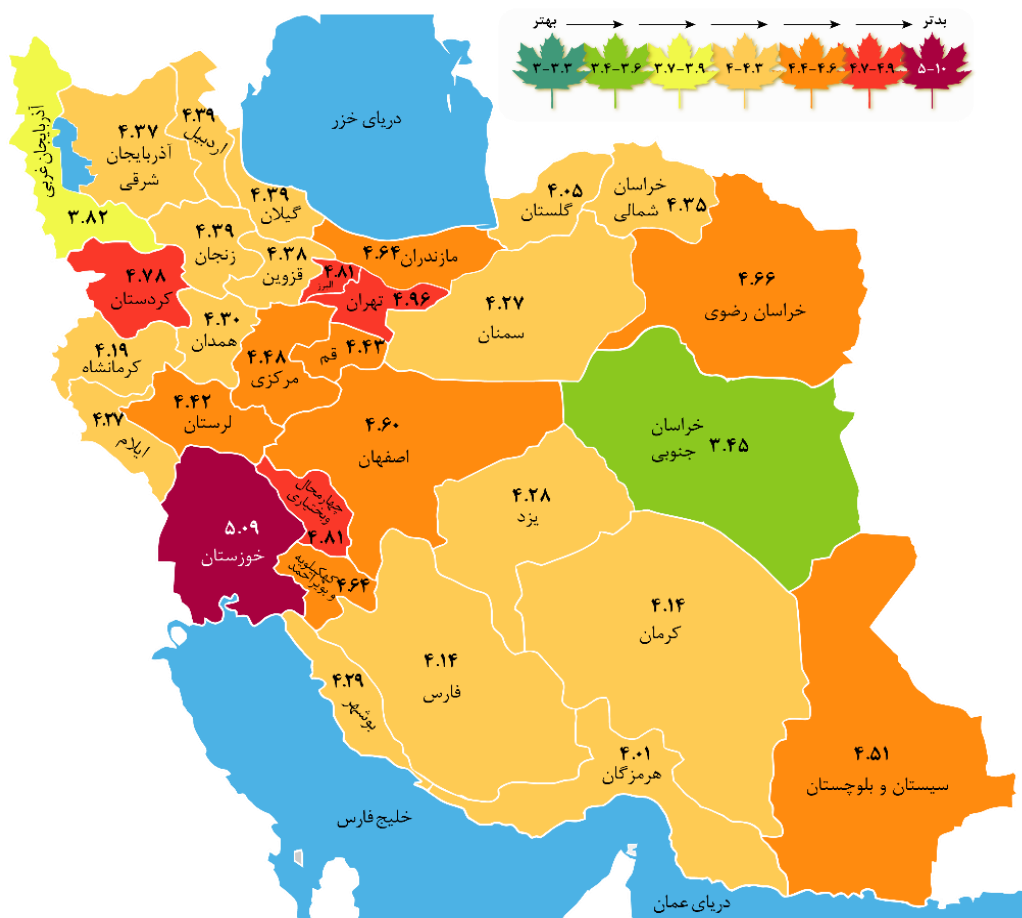
رتبه	استان	ارزیابی ردیف	استان	ارزیابی ردیف	استان	ارزیابی ردیف
۱	گلستان	۵/۳۶	۱۲	کردستان	۵/۹۸	۲۳
۲	آذربایجان غربی	۵/۶۷	۱۳	آذربایجان شرقی	۶/۰۰	۲۴
۳	سمنان	۵/۶۸	۱۴	خراسان جنوبی	۶/۰۰	۲۵
۴	یزد	۵/۷۷	۱۵	قم	۶/۰۱	۲۶
۵	قزوین	۵/۷۸	۱۶	کرمان	۶/۰۲	۲۷
۶	سیستان و بلوچستان	۵/۸۳	۱۷	کرمانشاه	۶/۰۲	۲۸
۷	اردبیل	۵/۸۳	۱۸	زنجان	۶/۰۴	۲۹
۸	هرمزگان	۵/۸۷	۱۹	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۰۵	۳۰
۹	خراسان شمالی	۵/۸۹	۲۰	مازندران	۶/۰۶	۳۱
۱۰	مرکزی	۵/۹۴	۲۱	ایلام	۶/۱۰	میانگین کشوری
۱۱	چهارمحال و بختیاری	۵/۹۶	۲۲	اصفهان	۶/۱۰	

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

جدول ۱۷. رتبه استان‌ها براساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» پاییز ۱۳۹۹

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۳/۴۵	۱۲	همدان	۴/۳۰	۲۳	اصفهان	۴/۶۰
۲	آذربایجان غربی	۳/۸۲	۱۳	خراسان شمالی	۴/۳۵	۲۴	مازندران	۴/۶۴
۳	هرمزگان	۴/۰۱	۱۴	آذربایجان شرقی	۴/۳۷	۲۵	کهگیلویه و بویراحمد	۴/۶۴
۴	گلستان	۴/۰۵	۱۵	قزوین	۴/۳۸	۲۶	خراسان رضوی	۴/۶۶
۵	کرمان	۴/۱۴	۱۶	اردبیل	۴/۳۹	۲۷	کردستان	۴/۷۸
۶	فارس	۴/۱۴	۱۷	زنجان	۴/۳۹	۲۸	البرز	۴/۸۱
۷	کرمانشاه	۴/۱۹	۱۸	گیلان	۴/۳۹	۲۹	چهارمحال و بختیاری	۴/۸۱
۸	ایلام	۴/۲۷	۱۹	لرستان	۴/۴۲	۳۰	تهران	۴/۹۶
۹	سمنان	۴/۲۷	۲۰	قم	۴/۴۳	۳۱	خوزستان	۵/۰۹
۱۰	یزد	۴/۲۸	۲۱	مرکزی	۴/۴۸		میانگین کشوری	۴/۴۰
۱۱	بوشهر	۴/۲۹	۲۲	سیستان و بلوچستان	۴/۵۱			

شکل ۹. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۳۹۹

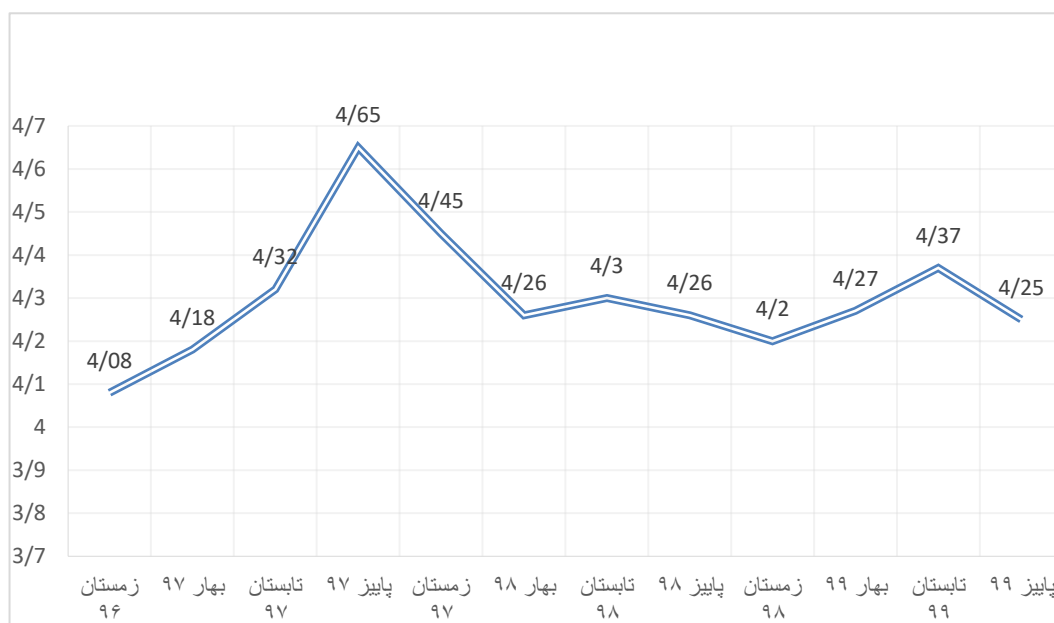

۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

پس از استخراج مؤلفه‌های پیمایشی و آماری، اکنون با تلفیق این مؤلفه‌ها، شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۳۹۹ ارائه می‌شود. براساس پژوهش پشتیبان گزارش حاضر،^۱ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، با محاسبه میانگین وزنی مؤلفه‌های پیمایشی و آماری با نسبت ۸۰ به ۲۰ استخراج می‌شود که بر این اساس، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل پاییز ۱۳۹۹ کمیت ۶/۳۷ از ۱۰ به‌دست آمده است درحالی‌که برای فصل تابستان ۱۳۹۹ کمیت ۶/۴۶ از ۱۰ به‌دست آمده بود. به‌عبارتی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۳۹۹ نسبت به فصل گذشته اندکی مناسب‌تر ارزیابی شده است. نمودارهای ۶، ۷ و ۸، روند تغییرات مؤلفه‌های آماری، مؤلفه‌های پیمایشی و شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری را نشان می‌دهند.

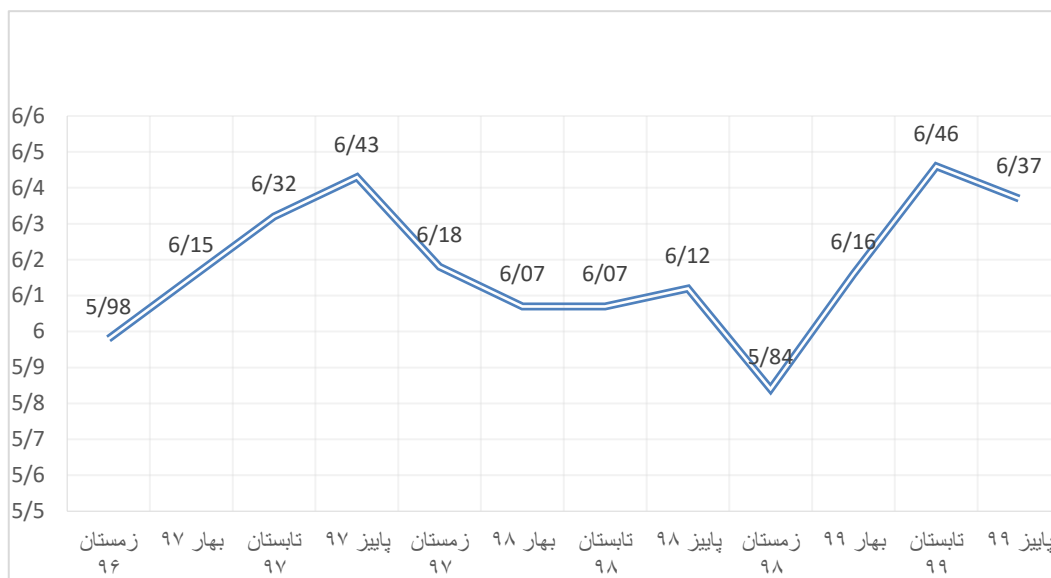
نمودار ۶. روند تغییرات مؤلفه‌های آماری (HD) شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری

طی یازده فصل منتهی به پاییز ۱۳۹۹

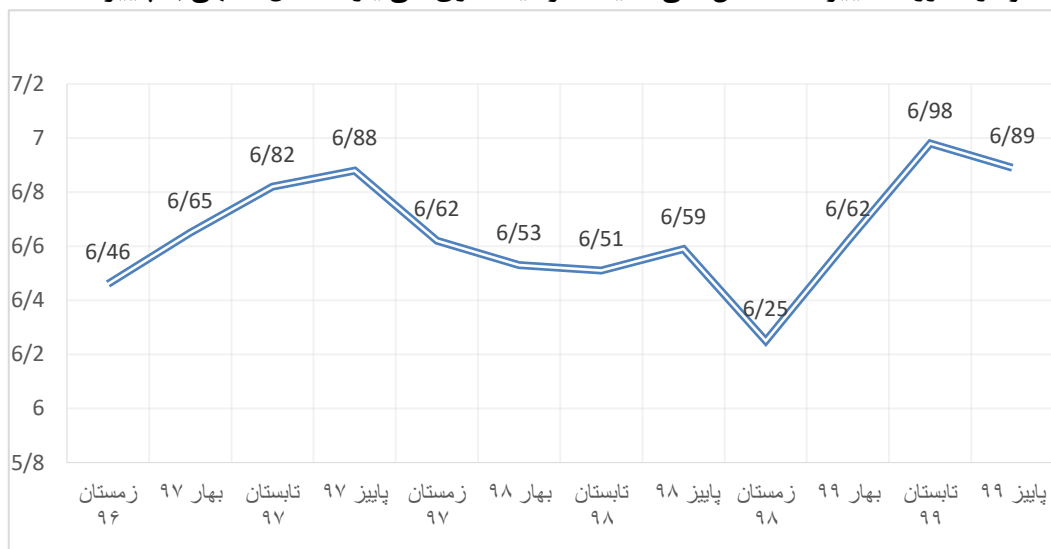

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس - سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و ناگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

نمودار ۷. روند تغییرات مؤلفه‌های پیمایشی (SD) شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری طی یازده فصل منتهی به پاییز ۱۳۹۹

نمودار ۸. روند تغییرات شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری طی یازده فصل منتهی به پاییز ۱۳۹۹

شایان ذکر است با توجه به نرسیدن تعداد پاسخنامه‌های واصله در این پیمایش به حدنصابی که براساس آن، بتوان نتایج این مطالعه را به کل فعالان اقتصادی تعمیم داد و روند تغییرات استانی را با قاطعیت مقایسه کرد؛ لذا استنتاج از نمودارهای فوق، باید با احتیاط و دقت صورت گیرد.

جدول ۱۸ وضعیت شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری (به تفکیک مؤلفه‌های پیمایشی و آماری) در پاییز ۱۳۹۹ را به تفکیک استان‌ها نشان می‌دهد.

جدول ۱۸. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پایش پاییز ۱۳۹۹

ردیف	استان / شاخص	شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	
		مؤلفه‌های بیمایشی	مؤلفه‌های آماری
۱	خراسان جنوبی	۶/۳۷	۳/۱۶
۲	آذربایجان غربی	۶/۷۱	۳/۰۳
۳	گلستان	۶/۵۰	۴/۲۵
۴	سمنان	۶/۷۴	۳/۴۴
۵	هرمزگان	۶/۷۹	۳/۷۹
۶	یزد	۶/۷۵	۴/۰۴
۷	کرمان	۶/۸۳	۳/۸۹
۸	سیستان و بلوچستان	۷/۰۵	۳/۰۴
۹	اردبیل	۶/۸۱	۴/۱۰
۱۰	کرمانشاه	۶/۹۴	۳/۶۵
۱۱	مرکزی	۶/۸۳	۴/۱۴
۱۲	آذربایجان شرقی	۶/۸۴	۴/۱۷
۱۳	همدان	۷/۰۵	۳/۳۶
۱۴	قم	۶/۹۷	۳/۶۹
۱۵	قزوین	۶/۸۲	۴/۴۳
۱۶	زنجان	۶/۹۶	۳/۹۵
۱۷	خراسان رضوی	۶/۹۸	۴/۱۱
۱۸	گیلان	۶/۹۸	۴/۱۲
۱۹	خراسان شمالی	۶/۸۴	۴/۶۷
۲۰	ایلام	۶/۹۰	۴/۵۶
۲۱	مازندران	۶/۷۶	۵/۲۰
۲۲	فارس	۷/۰۳	۴/۲۵
۲۳	چهارمحال و بختیاری	۶/۹۰	۴/۸۵
۲۴	کردستان	۶/۹۷	۴/۶۴
۲۵	اصفهان	۶/۷۶	۵/۴۶
۲۶	بوشهر	۷/۰۱	۴/۶۹
۲۷	لرستان	۷/۱۴	۴/۳۱
۲۸	خوزستان	۷/۱۳	۴/۶۳
۲۹	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۹۷	۵/۴۷
۳۰	البرز	۷/۲۶	۴/۷۹
۳۱	تهران	۷/۱۵	۵/۸۹
	جمع	۶/۸۹	۴/۲۵

* شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری میانگین وزنی دو بخش بیمایشی با وزن ۰/۸ و آماری با وزن ۰/۲ است.

جدول ۱۸ نشان می‌دهد براساس فروض و تعاریف این پژوهش، مناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش مربوط به فصل پاییز ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های خراسان جنوبی، آذربایجان غربی و گلستان بوده، در حالی که در تابستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های ایلام، هرمزگان و سیستان و بلوچستان

و در پایش بهار ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های یزد، خراسان جنوبی و گلستان دارای مناسب‌ترین ارزیابی از امنیت سرمایه‌گذاری را کسب کرده بودند. همچنین نامناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش مربوط به فصل پاییز ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های تهران، البرز و کهگیلویه و بویراحمد بوده‌اند، در حالی که در تابستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های تهران، مازندران و کردستان و در پایش بهار ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های تهران، البرز و اصفهان نامناسب‌ترین وضعیت را دارا بوده‌اند.

شکل ۱۰. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۳۹۹

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در ادامه روند ارزیابی نامناسب شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در فصل پاییز ۱۳۹۹ نیز نسبتاً نامناسب ارزیابی شده است (۶/۳۷ از ۱۰) هر چند در پاییز ۱۳۹۹ ارزیابی از عدد ۶/۴۶ به ۶/۳۷ کاهش و اندکی بهبود یافته است.

روند نزولی و نامناسب شدن شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در شرایطی اتفاق افتاده که با شیوع کرونا از اسفندماه ۱۳۹۸، به تدریج فروش بسیاری از واحدهای تولیدی کاهش یافته است.

شایان ذکر است این سلسله‌مطالعات فصلی، وضعیت برخی متغیرهای مرتبط با «امنیت سرمایه‌گذاری» را می‌سنجند نه وضعیت «فروش» یا «محیط کسب‌وکار» را؛ به عبارتی آنچه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری می‌سنجد بیشتر از جنس ثبات قوانین و مقررات، سلامت اداری، تضمین حقوق مالکیت و فرهنگ وفای به عهد در بازارهاست.

برخی از نتایج حاصل از پایش امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۳۹۹ عبارتند از:

۱. اطلاعات استخراج شده از جدول ۱۸ (شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری و رتبه‌بندی استان‌ها براساس آن) و مقایسه دو شاخص پیمایشی (۶/۸۹) و آماری (۴/۲۵)، شکافی قابل توجه میان آمارهای رسمی (HD) و ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه (SD) را نشان می‌دهد. از این اختلاف می‌توان نتیجه گرفت که اتکای صرف به آمارهای رسمی ممکن است تحلیل‌ها و تفسیرهای امنیت سرمایه‌گذاری را دچار خطا کند. آنچه فعالان اقتصادی برای سرمایه‌گذار ملاک تصمیم‌گیری قرار می‌دهند احساس و ادراک آنها از شاخص‌های مورد بررسی است و نه آمارهای رسمی.

در داده‌های پیمایشی، تجربه، ادراک و احساسات افراد درباره مؤلفه‌ها ارائه می‌شود که امکان دارد با واقعیت، تفاوت فاحش داشته باشد؛ همان‌طور که داده‌های آماری نیز به دلیل تورش‌های آماری می‌توانند با واقعیت فاصله داشته باشند. برای مثال شاخص‌هایی که امنیت و تورم و رشد اقتصادی و اشتغال و کارایی را محاسبه می‌کنند می‌توانند با احساس امنیت، احساس تورم، احساس رشد و اشتغال و احساس کارایی، متفاوت باشند. شاید بتوان گفت این تفاوت‌ها، گویای شکاف میان نتایج واقعی عملکرد دولت از یک‌سو و احساس و ادراک و انتظارات مردم از سوی دیگر است. انتظار می‌رود بخشی از این فاصله با افزایش تدریجی در حجم نمونه‌های این مطالعه به حداقل قابل تعمیم (حدود ۱۱۴۷۰ مورد) کاهش یابد^۱ و در تحقیقات فصل‌های آینده بتوان ارزیابی دقیق‌تری از احساس امنیت سرمایه‌گذاری استان‌ها و کل کشور ارائه داد.

۲. بررسی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از فصل پاییز ۱۳۹۷ با کمیت ۶/۴۳ و فصل زمستان ۱۳۹۷ با کمیت ۶/۱۸ و فصل بهار ۱۳۹۸ با کمیت ۶/۰۷ و فصل تابستان با کمیت ۶/۰۷ نشان‌دهنده بهبود وضعیت

۱. براساس گزارش ۱۵۸۵۲ مرکز پژوهش‌های مجلس، برای ۲۱ استان کشور و هر استان بالغ بر ۲۷۰ نمونه پیمایشی پرسشنامه قابل قبول نیاز است تا نمونه‌ها به حدنصاب تعیین شده برای تعمیم نتایج نمونه‌ها به کل جامعه آماری برسد. وضعیت جامعه و نمونه مورد بررسی به تفکیک استان در جدول ۱ ارائه شده است.

نسبی این شاخص تا تابستان ۱۳۹۸ بوده است، اما در پاییز ۱۳۹۸ با کمیت ۶/۱۲ مجدداً روند نامناسب شدن شاخص امنیت سرمایه‌گذاری بازگشته است، اما در پایش زمستان ۱۳۹۸ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری با عدد کمی ۵/۸۴ مناسب‌ترین وضعیت را طی ۱۲ فصل انجام شده این سلسله‌مطالعات نشان می‌دهد و ناگهان مجدداً در پایش بهار ۱۳۹۹ وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب شده و عدد ۶/۱۶ را نشان می‌دهد و در تابستان ۱۳۹۹ عدد شاخص با افزایش روند نامناسب‌تر شدن به عدد ۶/۴۶ رسیده و در نهایت در پاییز ۱۳۹۹ با کمیت ۶/۳۷ روند نامناسب شدن آن متوقف و قدری بهتر شده است؛ مطالعه بر روی عوامل مختلف از جمله: نوسانات در بازار ارز، نرخ تورم فصلی، عدم ثبات نسبی قیمت مواد اولیه، آثار ثانویه تحریم‌های خارجی، تغییرات قوانین و مقررات، وعده‌های مسئولان و نوع رفتار آنها و البته وقوع بحران‌هایی همانند سقوط ناگهانی شاخص بورس، شیوع ویروس کرونا و آثار ثانویه آن و مواردی از این دست نشان می‌دهد که عدم ثبات متغیرها در کل اقتصاد به سرعت وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری را متناسب با تغییرات کلی اقتصاد متأثر می‌کند و شاید بتوان نتیجه گرفت که برای بهبود کلی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری با انجام دادن چه اقداماتی و یا انجام ندادن چه فرایندهایی می‌توان سریع‌تر در مسیر درست حرکت کرد.

۳. در تابستان ۱۳۹۹ نیز همانند بهار ۱۳۹۹ نماگر «عملکرد دولت» با کمیت ۷/۸۵ مجدداً به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر و هم‌زمان با افزایش عدد کمی آن نسبت به پایش قبلی ارزیابی شده است؛ در زمستان ۱۳۹۸ نماگر عملکرد دولت با کمیت ۷/۴۰ به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگرها شناخته شده بود، به عبارتی وضعیت این نماگر در پایش‌های اخیر به شدت با روند نامناسب‌تر شدن ارزیابی شده است؛ ادامه این روند و بررسی آن در گزارش‌های آتی می‌تواند پیام‌ها و تحلیل‌های قابل توجهی برای تصمیم‌گیران و سیاستگذاران داشته باشد. گفتنی است مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده نماگر عملکرد دولت عبارتند از: سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)، اختلال در کسب‌وکار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی) و حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی).

در عین حال در پاییز ۱۳۹۹ نیز همانند چند مطالعه گذشته، مجدداً نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» مناسب‌ترین نماگر در میان سایر نماگرها بوده است.

۴. نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در پاییز ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۱۶ دومین نماگر نامناسب ارزیابی شده است؛ این نماگر در تابستان ۱۳۹۹ با عدد کمی ۷/۴۰ و در بهار ۱۳۹۹ نیز با کمیت ۶/۶۹ مانند زمستان ۱۳۹۸ دومین نماگر نامناسب از میان هفت نماگر دیگر ارزیابی شده بود. ملاحظه می‌شود که نه تنها این نماگر جایگاه دومین نماگر نامناسب را در چندین پایش اخیر حفظ کرده، بلکه با توجه به شرایط کلان

اقتصادی ایران و همچنین روند اتفاقات زمستان ۱۳۹۸ و سه فصل سال ۱۳۹۹، از جهش‌های ارزی تا تعطیلی‌های اجباری بنگاه‌ها و نوسانات ناگهانی بورس، همچنان برابند ارزیابی‌ها، نامناسب‌تر شدن مؤلفه‌های نماگر ثبات اقتصاد کلان نسبت به سایر مؤلفه‌ها بوده است.

۵. میانگین نماگرها در سه مطالعه گذشته نشان می‌دهد رتبه‌بندی آنها چندان تغییری نکرده و همچنان نماگر عملکرد دولت، ثبات اقتصاد کلان و نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» جزء نامناسب‌ترین نماگرها بوده‌اند که این نشان از نامناسب بودن مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده این نماگرهاست. لذا ضروری است جهت بهبود هر کدام از آنها مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده‌شان مورد تجزیه و تحلیل دقیق قرار گرفته و اقداماتی که می‌تواند وضعیت آنها را مناسب نماید در دستور کار تقنین و اجرا قرار گیرد تا شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به سمت بهبود حرکت کند.

۶. نکته قابل توجه دیگر اینکه نماگرهای تشکیل‌دهنده امنیت سرمایه‌گذاری هر کدام یک متغیر و هدف بالارزش هستند که باید برنامه‌ریزان کشوری و نیز استانی به آنها توجه لازم را داشته باشند، در نتیجه در استراتژی‌ها و برنامه‌های آتی برای توسعه ملی و استانی بهتر است به جای توجه صرف به شاخص‌های سخت‌افزاری و توسعه زیرساخت‌های فیزیکی، به بهبود سایر مؤلفه‌های نرم‌افزاری نیز به صورت متناسب توجه شود.

۷. در این مطالعه، به ترتیب مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» (۸/۷۲)، «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۴۱)» و «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۴۰)» نامناسب‌ترین و بدترین ارزیابی‌ها را به خود اختصاص داده‌اند و نشان از اهمیت عمل به وعده‌ها و قراردادهای توسط نهادهای دولتی و سازمان‌ها و نهادهای ذیل قوه مجریه دارد. **تکرار تعداد دفعات نامناسب ارزیابی شدن مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» نشان‌دهنده حساسیت و توجه بسیار بالای فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در این سلسله‌مطالعات نسبت به صحبت‌ها و قول و وعده‌های داده شده مسئولان کشور و اثرگذاری بسیار بالای صحبت‌های آنها در فضای کلی امنیت سرمایه‌گذاری است.** قطعاً تداوم این روند منجر به سرخوردگی و ناامیدی کارآفرینان واقعی و سرمایه‌گذاران بالقوه برای مشارکت در اقتصاد و بهبود کارایی می‌شود و هزینه‌های سنگینی بر کل اقتصاد کشور تحمیل می‌کند.

۸. چند مطالعه اخیر نشان می‌دهند که در رتبه‌بندی استان‌ها براساس داده‌های آماری، شاهد نوعی پراکندگی استان‌های برخوردار و کمتربرخوردار در پایین و بالای فهرست هستیم؛ این امر می‌تواند به دلیل پراکندگی و تنوع مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری باشد. از طرف دیگر توجه به این نکته لازم است که هرچند یک بنگاه اقتصادی که در یک استان خاص فعالیت می‌کند، اما از مؤلفه‌های شکل‌دهنده امنیت سرمایه‌گذاری در دیگر استان‌ها می‌تواند متأثر باشد. برای مثال، مواد اولیه را از استانی دیگر خریده و چک برگشتی دارد یا برای انعقاد قراردادی به استان دیگر رفته و منجر به تصادف شده و یا محصولش را در

جای دیگری فروخته و خلف وعده صورت گرفته و مواردی نظیر اینها، به عبارت دیگر نوعی درهم‌تنیدگی بین استانی وجود دارد که ایفای مسئولیت اجتماعی آحاد افراد در یک استان فقط شاخص آن استان را بهبود نمی‌بخشد، بلکه آثار جانبی مثبتی برای کل کشور به‌طور مستقیم و غیرمستقیم دارد.

۹. آنچه باید مورد توجه تصمیم‌گیران قرار گیرد این است که یک اتفاق یا رخداد در هر استان می‌تواند رتبه آن استان را در شاخص امنیت سرمایه‌گذاری تغییر دهد. اعلام و جلب توجه عمومی به این شاخص می‌تواند به رقابت‌های مثبت و سازنده میان استان‌ها منجر شود و به همکاری مردم و فعالان اقتصادی و مسئولان استانی برای بهتر شدن رتبه و پیشی گرفتن از استان‌های دیگر بینجامد. برای نزدیک شدن به وضعیت مطلوب، پیشنهاد می‌شود فعالین اجتماعی و مسئولان و رسانه‌های ملی و استانی رتبه‌بندی استان‌ها را در این گزارش برای مردم تشریح کرده و اهتمام عمومی را برای بهتر شدن وضعیت استان خود در فصل آینده، برانگیزند و نشان دهند مسئولیت اجتماعی در بهبود امنیت سرمایه‌گذاری در هر استان مؤثر است. نیل به این هدف، مستلزم فرهنگ‌سازی است.

۱۰. بررسی دقیق‌تر روند تغییرات ارزیابی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در استان‌ها طی مطالعات فصلی نشان می‌دهند با وجود رتبه بد استان تهران در امنیت سرمایه‌گذاری باز هم شاهد هجوم انواع سرمایه به سمت این استان هستیم. بررسی چرایی این امر خود پژوهشی مستقل را طلب می‌کند؛ اما شاید این روند سرمایه‌گذاری در تهران در مقایسه با سایر استان‌ها حاکی از این امر باشد که منافع دیگری در استان تهران وجود دارد که نسبت به خطرپذیری سرمایه‌گذاری و به‌نوعی نامناسب بودن وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری ارجحیت دارد. به عبارتی عواملی مانند سابقه تاریخی امکانات و حمایت‌ها در استان تهران، صرفه‌های ناشی از مقیاس، صرفه‌های ناشی از گستره و دسترسی به بازارهای مصرف، دسترسی به منابع انسانی و مؤلفه‌های تولیدی در تهران بیش از سایر استان‌هاست و قطعاً موارد فوق در زمینه اقبال بیشتر به حضور و افزایش سرمایه‌ها در استان تهران تأثیر داشته‌اند.

پیوست - تحلیل آماری پرسشنامه‌های پُر شده

در این قسمت با توجه به اقدامات انجام شده درخصوص افزایش تعداد مشارکت‌کنندگان از فعالان کسب‌وکار در پایش امنیت سرمایه‌گذاری توضیحات و تحلیل‌هایی بیان می‌شود:

با توجه به اینکه لازم است به‌طور متوسط از هر استان ۳۷۰ پرسشنامه تکمیل و ارسال شود، در پایش فصول سال ۱۳۹۸ با فرض اینکه تقریباً از هر ۱۵ نفری که برای تکمیل پرسشنامه دعوت می‌شود، ۲ نفر به‌صورت کامل اقدام به تکمیل پرسشنامه می‌کنند، به بیش از ۸۴۰۰۰ فعال اقتصادی لینک صفحه پرسشنامه پیامک می‌شد. در پایش زمستان ۱۳۹۸ به بعد با بررسی و به‌روزرسانی جامعه آماری در دسترس، تعداد جامعه آماری به ۴۷۷,۸۷۷ نفر رسید که از این تعداد، استان محل فعالیت بالغ بر ۳۶,۹۳۴ کاربر نامشخص ارزیابی شد. لکن بعد از به‌روزرسانی جامعه، نظر به اینکه در تجربه پایش‌های گذشته، تقریباً از هر ۲۵ نفر دعوت شده به صفحه پرسشنامه، یک نفر پرسشنامه را به‌درستی تکمیل و ارسال می‌نمود (ضریب ارسال: ۱ به ۲۵)، فرایند ارسال پیامک به‌صورت تدریجی طی دو مرحله انجام شد. در مرحله اول به ۴۰۰۰ فعال اقتصادی در هر استان (انتظار تکمیل ۱۶۰ پرسشنامه در هر استان) و در مرحله دوم به تمام مشارکت‌کنندگان پایش‌های قبلی پیامک لینک دعوت به تکمیل پرسشنامه پاییز ۱۳۹۹ ارسال شد (انتظار مشارکت مجدد بیش از ۵۰ درصدی مشارکت‌کنندگان در زمستان ۱۳۹۸ و بهار ۱۳۹۹ یا به‌عبارتی انتظار تکمیل ۲۰۰ پرسشنامه به‌طور متوسط در هر استان). اما در عمل میزان مشارکت مجدد مشارکت‌کنندگان مشترک در پایش‌های قبلی حدوداً ۱۸ درصد بود.

جدول ۱. مقایسه ضریب ارسال پیامک به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۳۹۹ با تابستان ۱۳۹۹

استان	تابستان ۱۳۹۹	پاییز ۱۳۹۹
استان	۱۰۸	۳۵۴
آذربایجان شرقی	۱۲۲	۴۲۷
آذربایجان غربی	۱۱۶	۴۲۲
اردبیل	۱۱۷	۳۰۷
اصفهان	۱۸۵	۱۳۴
البرز	۲۸۹	۳۴۱
ایلام	۲۷۲	۳۲۷
بوشهر	۸۹۹	۵۹
تهران	۱۹۴	۱۵۵
چهارمحال و بختیاری	۲۰۷	۱۸۲
خراسان جنوبی	۱۰۱	۲۵۳
خراسان رضوی	۱۲۲	۱۰۱
خراسان شمالی	۱۰۶	۱۶۲
خوزستان	۱۰۶	۱۶۲
زنجان	۳۷۲	۱۴۸
سمنان	۳۴۹	۱۷۹
سیستان و بلوچستان	۲۸۱	۲۰۳
فارس	۱۲۳	۳۷۱
قزوین	۳۲۸	۲۰۶
قم	۱۷۱	۱۲۸
کردستان	۳۲۴	۲۱۴
کرمان	۲۰۲	۱۴۹
کرمانشاه	۲۶۸	۲۰۳
کهگیلویه و بویراحمد	۲۷۱	۲۵۵
گلستان	۳۰۳	۲۲۲
گیلان	۲۸۹	۲۲۱
لرستان	۱۷۳	۱۷۰
مازندران	۱۹۳	۱۷۰
مرکزی	۱۱۹	۱۲۹
همدان	۲۰۸	۱۷۹
هرمزگان	۲۴۴	۱۶۸
یزد	۱۵۳	۱۳۹
میانگین کشوری	۱۹۵	۱۷۴۳

در پایش پاییز ۱۳۹۹ استان‌های تهران، خراسان رضوی و البرز به ترتیب کمترین ضریب ارسال پیامک و بیشترین سطح مشارکت در پژوهش و استان‌های آذربایجان غربی، فارس و آذربایجان شرقی به ترتیب بیشترین ضریب ارسال پیامک و کمترین سطح مشارکت در پژوهش را به خود اختصاص داده‌اند. به عبارتی با وجود ارسال پیامک‌های بیشتر دعوت به تکمیل پرسشنامه برای سه استان فوق متأسفانه به دلایل نامعلومی مشارکت فعالان ارزیابی‌کننده در آنها کمترین میزان نسبت به سایر استان‌ها بوده است. در میانگین کشوری با کاهش ضریب ارسال، میزان مشارکت بهبود یافته است. از این رو با وجود عدم مشارکت مورد انتظار مشارکت‌کنندگان قبلی شاهد بهبود وضعیت مشارکت نسبت به تابستان ۱۳۹۹ هستیم.

به‌طور میانگین ضریب ارسال برای کل کشور ۱۷/۴۳ بود، یعنی به‌طور تقریبی از هر ۱۸ فعال اقتصادی که برای تکمیل پرسشنامه دعوت می‌شد، تنها یک نفر اقدام به تکمیل و ارسال می‌نمود. البته برخی نیز علی‌رغم ورود به محیط پرسشنامه یا اقدام به پاسخگویی نمی‌کردند و یا تمامی سؤالات را تا انتها پاسخ نمی‌دادند.

در پژوهش اخیر (پایش پاییز ۱۳۹۹) ۱۹۴۰۷ نفر (رشد ۲/۷ درصدی نسبت به پژوهش تابستان ۱۳۹۹) به محیط پرسشنامه وارد شدند که از این تعداد تقریباً ۱۲۳۲۴ کاربر پاسخگویی به پرسشنامه را شروع کردند، اما تا پایان سؤالات و زدن دکمه ارسال نهایی ادامه نداده‌اند و تنها ۷۷۸۱ کاربر به‌طور کامل اقدام به تکمیل و ارسال پرسشنامه نموده بودند. از این تعداد بخشی از پرسشنامه‌ها به‌صورت تکراری و یا توسط افرادی تکمیل شده بود که پیامکی برای آنها ارسال نشده بود و یا هویت آنها برای تیم پژوهش احراز نشد و در دسته پاسخ‌های نامعتبر ارزیابی شدند. در نهایت ۷۷۱۲ پرسشنامه صحیح جمع‌آوری شد.

– وضعیت پرسشنامه‌های اختصاصی و کاهش اسپم

در پایش فصول زمستان ۱۳۹۶ تا پاییز ۱۳۹۸ سؤالات پرسشنامه از طریق وبگاه پرسشنامه به نشانی rcMajlisForm.ir در دسترس بود و این آدرس از طرق مختلف (ایمیل، پیامک و شبکه‌های اجتماعی) در اختیار فعالان اقتصادی قرار می‌گرفت. از آنجایی که نام و شماره تلفن تکمیل‌کننده پرسشنامه به‌صورت اختیاری از او سؤال می‌شد و با توجه به محدودیت‌های احراز هویت تکمیل‌کنندگان پرسشنامه در پایش فصول قبل، در پایش زمستان ۱۳۹۸ به بعد راهکاری به‌منظور کاهش فاصله تعداد پرسشنامه‌های تکمیل شده با پرسشنامه‌های احراز هویت شده ارائه شد.

در پایش پاییز ۱۳۹۹ مشابه پایش تابستان و بهار ۱۳۹۹ و زمستان ۱۳۹۸ به هریک از جامعه آماری لینک منحصر به فردی پیامک شد که کاربر را به پرسشنامه مخصوص به خود هدایت می‌کرد و ۱۳۴۴۳۱ پرسشنامه با لینک منحصر به فرد ایجاد شد. با این روش با وجود زمان‌بر بودن ساخت و بررسی پرسشنامه‌ها عملاً احراز هویت تکمیل‌کنندگان دقت بالاتری به خود گرفت تا جایی که از ۷۷۸۱ پرسشنامه تکمیل شده و ارسالی توسط جامعه هدف، تنها ۶۹ پرسشنامه تکمیل شده به‌عنوان نامعتبر شناسایی شد (حدود

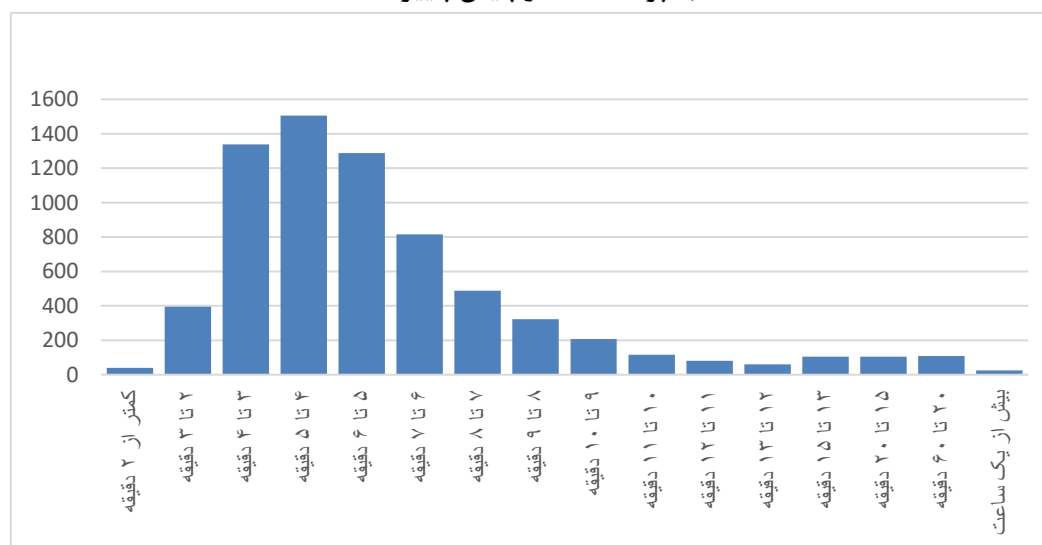
۰/۹ درصد که نسبت به پایش قبل ۰/۲ درصد بهبود یافته است) در صورتی که در پایش پاییز ۱۳۹۸ از ۵۷۱۵ پرسشنامه تکمیل شده صرفاً هویت ۳۸۰۱ پرسشنامه معتبر احراز شد. به بیان دیگر حدود ۳۳/۵ درصد از پرسشنامه‌ها نامعتبر شناسایی شده بودند. گفتنی است در پایش زمستان ۱۳۹۸ تعداد ۱۷۲ پرسشنامه به‌عنوان نامعتبر شناسایی شد که ۱/۷ درصد کل پرسشنامه‌های تکمیل شده بود.

– وضعیت زمان پاسخگویی به پرسشنامه

در پژوهش پاییز ۱۳۹۹ با ورود به محیط پرسشنامه دکمه‌ای تحت عنوان «شروع پاسخگویی» و در انتهای سؤالات دکمه‌ای با عنوان «تأیید و ارسال» قرار داده شده بود و فاصله زمانی کلیک روی این دو دکمه برای هر پرسشنامه ذخیره می‌شد که میانگین زمانی تکمیل پرسشنامه ۶ دقیقه و ۳۱ ثانیه ارزیابی شد. (میانگین زمانی تکمیل پرسشنامه در پایش قبلی ۶ دقیقه و ۴۴ ثانیه بود)

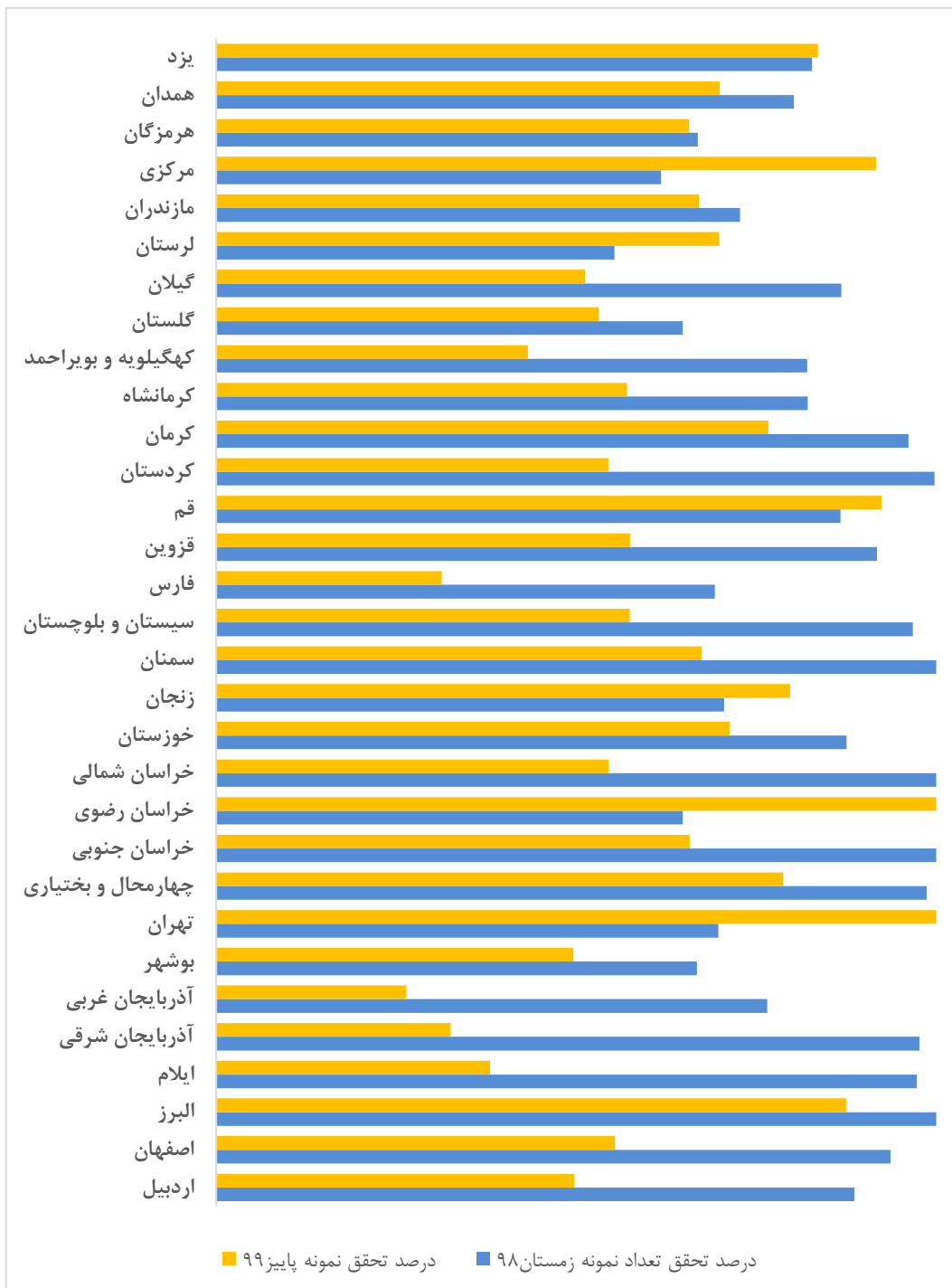
این موضوع از این جهت حائز اهمیت بوده و ارزیابی و بررسی شد که زمان لازم برای مطالعه متن سؤالات و پاسخگویی به آنها به‌طور عمده بین ۳ تا ۱۰ دقیقه است، لذا افرادی که در زمان بسیار کمتر از وقت معمولی فوق، اقدام به ارسال پاسخ‌ها نموده بودند، احتمال پاسخگویی از روی احساسات، تصادفی جواب دادن و از روی رفع تکلیف پُر کردن در آنها بسیار زیاد است.

نمودار ۱. نمودار میله‌ای پراکندگی زمان پاسخگویی فعالان مشارکت‌کننده به پرسشنامه در پایش پاییز ۱۳۹۹

در نمودار زیر نیز نشان داده شده که در پایش‌های زمستان ۱۳۹۸ و پاییز ۱۳۹۹ بیشترین رشد درصد تحقق نمونه‌های لازم در استان‌های مختلف مشارکت‌کنندگان به چه نحوی بوده است.

نمودار ۲. میزان رشد تحقق حجم نمونه (براساس جدول مورگان)
در پایش پاییز ۱۳۹۹ نسبت به زمستان ۱۳۹۸

۱. برای استان تهران در هر دو فصل پاییز و زمستان ۱۳۹۸، ۱۰۰ درصد تحقق داشته‌ایم.

الف) پرسشنامه‌ها

تعداد ۷۷۱۲ پرسشنامه معتبر و احراز شده و تکمیل شده توسط فعالان اقتصادی از سراسر کشور مربوط به پاییز ۱۳۹۹ که فایل‌های پرسشنامه‌ها در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی، گروه مطالعات محیط کسب‌وکار)، محفوظ است.

ب) کتب، مقالات و گزارش‌ها

۱. بیمه مرکزی ایران، سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸.
۲. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۷. تابستان ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۶۹۲۶، اسفندماه ۱۳۹۸.
۳. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۸. پاییز ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۶۹۹۰، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
۴. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۹. زمستان ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۷۱۳۱، تیرماه ۱۳۹۹.
۵. حسین‌زاده بحرینی، محمدحسین و سیدسعید ملک‌الساداتی. «موانع نهادی سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در ایران»، پژوهشنامه بازرگانی، تابستان ۱۳۹۰، دوره ۱۵، ش ۵۹.
۶. دسوتو، هرماندو. راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب موفق می‌شود و در جاهای دیگر شکست می‌خورد؟ ترجمه فریدون تفضلی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۶.
۷. سیاح، سیدامیر. «آموزه‌های ۱۶ دوره ارزیابی فصلی محیط کسب‌وکار در ایران طی پاییز ۱۳۸۹ تا تابستان ۱۳۹۳»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وسوم، ش ۸۵، بهار ۱۳۹۵.
۸. سیاح، سیدامیر و دیگران. «سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران: چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها (ویرایش اول)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷.
۹. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «پایش امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۳۹۶ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری»، (ویرایش اول)، شماره مسلسل ۱۶۰۶۱، شهریورماه ۱۳۹۷.
۱۰. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۴. پاییز ۱۳۹۷»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۵۲۶، تیرماه ۱۳۹۸.
۱۱. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۵. زمستان ۱۳۹۷»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۶۱۹، مهرماه ۱۳۹۸.
۱۲. سیاح، سیدامیر و ایمان تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۶. بهار ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۸۲۰، دی‌ماه ۱۳۹۸.
۱۳. تهرانی، ایمان و سیدامیر سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۰. بهار ۱۳۹۹» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۴۰۰، بهمن‌ماه ۱۳۹۹.

۱۴. تهرانی، ایمان و سیدامیر سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۱. تابستان ۱۳۹۹» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۴۳۳، اسفندماه ۱۳۹۹.
۱۵. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۴۰) ارزیابی ابعاد اقتصاد کلان شیوع ویروس کرونا (ویرایش اول) دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۷۰۱۱، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
۱۶. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سالنامه عمومی قوه قضائیه، ۱۳۹۸.
۱۷. مرکز آمار ایران، سالنامه آماری، ۱۳۹۷. مرکز آمار ایران، دفتر ریاست، روابط عمومی و همکاری‌های بین‌المللی، ۱۳۹۷.
۱۸. مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه (معاونت آمار و اطلاعات)، سالنامه آماری قوه قضائیه، سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ (جلد ۱)، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸.
۱۹. گزارش عملکرد واحدهای قضایی، مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه، معاونت آمار و اطلاعات، اسفندماه ۱۳۹۸.
۲۰. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، «پایش ملی محیط کسب‌وکار ایران، پاییز ۱۳۹۸»، بهمن‌ماه ۱۳۹۸.
۲۱. مرکز آمار ایران، «گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، آذرماه ۱۳۹۹»، ۱۳۹۹/۱۰/۳.

شماره مسلسل: ۱۷۵۷۸

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۱۲. پاییز ۱۳۹۹

نام معاونت: مطالعات اقتصادی (گروه مطالعات محیط کسب‌وکار)

تهیه و تدوین‌کنندگان: ایمان تهرانی، سیدامیر سیاح

همکاران: محمدرضا عبداللهی، امین قنبری

ناظران علمی: موسی شهبازی غیائی، مهدی رزم‌آهنگ

مشاوران علمی خارج از مرکز: محمدجواد شریف‌زاده، جعفر خیرخواهان، ابوالفضل پاسبانی

واژه‌های کلیدی:

۱. امنیت سرمایه‌گذاری

۲. محیط کسب‌وکار

۳. حقوق مالکیت

۴. شفافیت

۵. فعالان اقتصادی

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۴/۶